

V tomto čísle nájdete:

- » Slávnostné príhovory
- » Praktické informácie pre občanov
- » Matrika
- » Spolky informujú
- » Z našich škôl

Sv. Mikuláš aj tento rok zavítal do našej obce

MILÍ SKALIŤANIA, RODÁCI

Aj rok 2021 zostane pre nás spojený s pandemiou, ktorá nás pribrzdila v tom životnom zhone, ktorý sa len stupňoval. Nebolo to len v rodinách, na pracoviskách, školách, ale prejavilo sa to aj v živote našej dediny. Do pol roka boli kvôli platným opatreniam zrušené kultúrne a športové podujatia, ktoré ste radi navštevovali. Ihneď ako sa opatrenia uvoľnili sme pre Vás pripravili bohaté kultúrne a športové leto.

Som rád, že aj v tak neľahkom roku 2021 sa nám podarilo urobiť veľa. Dokončili sme výstavbu a otvorili športovú halu v centre obce; zrekonštruovali sociálne zariadenia v materskej škole v ústredí obce; zrekonštruovali sa dva bloky elektroinštalácie v ZŠ s MŠ na Kudlove a rovnako sa vybudovali nové odborné učebne; zrekonštruovala sa fasáda, časť spevnených plôch a nové sociálne zariadenia pre našich dobrovoľných hasičov; doplnili sme viaceré body verejného osvetlenia a začali kompletný náter stĺpov VO; otvorili sme novú oddychovú zónu na Serafinove a v týchto dňoch dokončujeme ďalšiu v lokalite Rieky; komplexne sme obnovili mostný objekt Skalité – Kavalu a opravili viaceré mostné objekty v zlom technickom stave; začali sme s budovaním potrebných odvodnení vo viacerých lokalitách obce; zrekonštruovali pamätník padlým obetiam 2. svetovej vojny; dokončili detské ihrisko pri zdravotnom stredisku a bezbariérový vstup; opravili vstupné schodisko a sociálne zariadenia v kultúrnom dome, doplnili a vymenili drobný mobiliár v centre obce; pripravili nové priestory pre záujmové organizácie v obci, ktoré si organizácie postupne preberajú a množstvo ďalších drobných prác a projektov.

Obci sa podarilo odkúpiť v tomto roku časť hnutelného majetku zrušeného družstva v lokalite Kavalu – senník, silážnu jamu a časť spevnených plôch, kde obec plánuje vybudovať v budúcnosti nové stredisko Obcej prevádzkarne. V budúcom roku obec začne oslovovať podielových vlastníkov pozemkov a začne odkupovať podľa znaleckého posudku potrebné podiely pre majetkovo právne vysporiadanie parciel pod nehnuteľnosťami. Po presťahovaní Prevádzkarne bude možné začať s výstavbou nového multifunkčného objektu „PEKÁREŇ“ a centra obce.

Vďaka podanému projektu z Európskeho sociálneho fondu sa našej obci podarilo získať nenávratný finančný príspevok na dva roky platov pre naše opatrovateľky. Aj keď bol tento rok veľmi ťažký a náročný tak sa nám v obci podarilo zrealizovať veľa pekných projektov zo získaných mimorozpočtových dotačných prostriedkov a z prostriedkov zodpovedného hospodárenia obce v rokoch 2019 a 2020.

V auguste nás zaskočil zámer zaradenia veľkej časti našej obce do navrhovaného územia európskeho významu SKUEV4025 Beskydské a Javornícke lúky a do národného zoznamu európskeho významu v rozsahu, ktorý je navrhovaný Ministerstvom ŽP SR a Štátnou ochranou prírody SR. Ochrana prírody je v záujme nás všetkých, avšak nemôže byť vykonávaná na úkor regionálneho rozvoja. Naši predkovia nám zanechali dedičstvo, prírodné aj kultúrne, a myslíme si, že tento ich odkaz je najlepším dôkazom, že ľudia sú schopní nakladať so svojim majetkom aj s ohľadom na ochranu životného prostredia prirodzeným spôsobom. Preto budeme pokračovať po petícii v ďalších právnych krokoch aj v roku 2022 a spoločne s ďalšími dotknutými mestami a obcami plánujeme ďalšiu sériu protestných akcií, prostredníctvom ktorých vyjadríme svoj nesúhlas s rozhodovaním úradníkov od stola.

Po rokoch rokovaní o navýšení vlakových spojov na Skalitskej trati sa v prospech občanov od decembra zmenil grafikon vlakových spojov, ale žiaľ len do centra obce. Verím, že sa nám postupne podarí presvedčiť Ministerstvo dopravy a výstavby SR aby navýšené vlakové spoje premávali až do stanice Skalité – Serafinov, príp. Zwardoň.

Verím, že sa nám postupne podarí presvedčiť Ministerstvo dopravy a výstavby SR aby navýšené vlakové spoje premávali až do stanice Skalité – Serafinov, príp. Zwardoň.

Čo nás však čaká v novom roku 2022?

Som presvedčený, že vstúpime doň posilnení a väčšina plánov, ktoré máme, bude zrealizovaných. Určite budeme pokračovať v obdobných investíciách a projektoch, ktoré boli v roku 2021. Okrem toho ak sme v roku podali cez 30 malých, ale aj väčších žiadostí v tomto trende budeme pokračovať. O podaných projektoch budeme informovať v prvom novoročnom vydaní spravodaja, ale nedá mi nepovedať, že sa obyvatelia môžu v novom roku vďaka úspešnému EÚ projektu tešiť na nové autobusové zastávky.

V lokalite Kudlov sa na jar začne výstavbou novej bytovky s 19 nájomnými bytmi, avšak žijeme vo veľmi turbulentnej dobe, ktorá prináša nepredvídateľné nárasty cien stavebných materiálov a energii preto aj keď máme túto stavbu zazmluvnenú cez ŠFRB a dotačne cez Ministerstvo dopravy tak pristupujeme k tomuto projektu obozretne a zodpovedne. Generálneho subdodávateľa obstarávame už druhýkrát, nakoľko prvé verejné obstarávanie nebolo úspešné.

Dúfam v zlepšenie našich medziludských vzťahov, pretože posledné roky nás dostatočne naučili, aký vie byť život vrtkavý a pominutelný. Cítíme to aj dnes v obmedzeniach pohybu, zatvorených školách, obchodoch... Dôležité je, aby sme si z týchto skúseností zobrali len tie dobré skúsenosti a aj keď sa nám média denne snažia vnútiť rôzne delenie spoločnosti „zostaňte ľuďmi“ a vážte si zdravie, druhých ľudí a hlavne život. Neznepríjemňujme si medziludské vzťahy schválnosťami, ale skôr hľadajme kompromisy a pokoru. Obec je tu preto, aby vytvárala podmienky pre všetkých bez rozdielu.

Dovoľte mi poďakovať sa všetkým zdravotníkom za Vašu obetavú prácu aj v tomto náročnom roku. Uplynulé obdobie zmenilo život každého z nás. Byť ochrannými krídlami v ťažkých časoch, zosobňovať nádej, že napriek neistote slnko opäť zasvieti je pre každého z nás istotou a nádejou. Ďakujeme.

Milí Skalitzania, chcem Vám zo srdca poďakovať za spoluprácu, pomoc i podporu v uplynulom roku. Všetkým Vám, ktorí ste nám napriek zložitej situácii pomohli zorganizovať spoločenské a športové podujatia a stáli od začiatku pri úspešných projektoch. Dovoľte mi poďakovať všetkým Vám, ktorí tu žijete so svojimi rodinami, tým, ktorí tu vychovávajú svoje deti a vytvárate materiálne i duchovné hodnoty potrebné na to, aby sme sa posúvali dopredu. Želám Vám šťastné a veselé Vianoce. Prežite ich naplno a krásne, s láskou v srdci, v pokoji a vo vzájomnom porozumení. Do Nového roku 2022 Vám želim najmä pevné zdravie, ale aj šťastie, úspech a všetko, čo si vo svojom živote želáte.

Jozef Cech, Váš starosta

Sv. Mikuláš aj tento rok zavítal do našej obce

Nepriaznivá pandemická situácia naznačovala, že tento rok budeme musieť obľúbené podujatie zrušiť. Nechceli sme však sklamať našich najmenších a sv. Mikuláš predsa prešiel našou obcou. V spoločnosti anjela a čerta pozdravil skalitské deti. Sladké balíčky nechal sv. Mikuláš deťom v škôlkach a školách. Radosť v očiach detí a potešenie sa z maličkostí je dôležité práve v tejto dobe. Špeciálne našim najmenším chceme venovať čas, odovzdať im tradície našich predkov, aby sme sa spoločne mohli tešiť na blízkosť Vianoc.

Láska v krabici

Je to už dlhoročná tradícia a nepísané pravidlo, že Obec Skalitz v predvianočnom čase obdarúva sociálne odkázané rodiny, seniorov v centrách sociálnych služieb a deti po-travinovými balíčkami.

Naviac sme tento rok spoločne urobili krajšie Vianoce 128 osamelým seniorom a deťom v rámci krásneho projektu „Láska v krabici“.

Ďakujeme všetkým, ktorí akoukoľvek formou prispeli a pomohli tejto peknej myšlienke. Ďakujem farskému úradu, ZŠ a MŠ v ústredí i na Kudlove ale hlavne vám, milí Skalitzania, ktorí ste priniesli s láskou zabalené krabíčky na Obecný úrad.

Bolo nám ctou a veľkým potešením odovzdať ich tým, pre ktorých to bol možno jediný darček tieto Vianoce – osamelým seniorom a sociálne slabším rodinám s deťmi. Tešíme sa, že v týchto náročných časoch sa podarilo niečo pozitívne. Uvedomujeme si, že tento rok bol ťažký pre každého z nás. O to viac si ceníme, že ste boli ochotní venovať svoj čas a prostriedky na to, aby ste obdarovali tých najviac zraniteľných.

*Šťastné a veselé Vianoce, veľa zdravia, šťastia, lásky
a vzájomného porozumenia v novom roku 2022*

Vám zo srdca prajú

*starosta obce, poslanci obecného zastupiteľstva
a pracovníci obce*

Matrika

Prehľad o pohybe obyvateľov od 15. 11. do 20. 12. 2021

Narodené deti

Sára Krenželáková
Marek Gavláč
Dominika Šimaliaková
Nela Zvarďonová

Úmrtie občanov v obci Skalitz

Katarína Gavláková 97 r.
Ivan Majchrák 34 r.
Mária Horeličanová 88 r.

Úmrtie občanov mimo obce Skalitz

Ján Bancik 68 r.
František Časnocha 72 r.
Emília Hargášová 91 r.
Alojzia Škorvánkova 72 r.

Prihlásení občania k trvalému
pobytu do obce Skalitz od
15. 11. 2021 do 20.12.2021:

5 občanov

Odhlásení občania z trvalého
pobytu z obce Skalitz
od 15. 11. 2021 do 20.12.2021:

2 občanov

Počet obyvateľov
k 20. 12. 2021: 5205

*S úctou a láskou spomíname na tých, ktorí
nám boli v živote najbližší a najdrahší.*

Nový kalendár Skalitz 2022

Oznamujeme všetkým rodinám na území obce,
že i tento rok si môžu na Obecnom úrade
v Skalitom vyzdvihnúť ZDARMA tradičný
Obecný kalendár na rok 2022.

Milí farníci!

N ejeden rodič je po tieto dni vystavený otázke svojho dieťaťa pri jasličkách: „Mami, tati, prečo sa narodil Ježiš?“ Možno sme aj my sami stáli pri jasličkách a pýtali sme sa túto otázku: „Prečo sú Vianoce? Načo prišiel Ježiš na túto zem? Čo tu dnes vlastne slávime?“ V atmosfére vianočného svetla a sviec evanjelium hovorí tiež o svetle, ktorým je narodený Ježiš.

Jedno z tajomstiev vianočných sviatkov je radosť, že Boh nikdy neopustil človeka. Keď človek spáchal prvotný hriech, začal sa báť Boha, bál sa, že bude len bábkou v jeho rukách, vydanou napospas osudu. Jedno z najkrajších tajomstiev malého Ježiša v jasličkách je to, že Boha sa nikto nemusí báť. Keby prišiel v podobe hromu, obra, vládca, mali by sme my ľudia dôvod sa strachovať, ale on prichádza v podobe malého bezbranného dieťaťa, ktorého sa nikto nebojí. Človek sa nemusí báť, že je bábkou v ruke Boha.

Prvá nádej dnešnej slávnosti hovorí, že každý človek môže pristúpiť k Bohu bez strachu. Bez strachu, že ho Boh odmietne, alebo pošle preč. Vianoce rozháňajú v našich srdciach strach, že nie sme pre Boha dost dobrí, že nežijeme vo svätosti, že náš život je skôr na zaplkanie ako na radosť. Nemusíme mať obavy, že je v našom živote pre Boha už neskoro. Boh prichádza v tieto sviatky ku mne a pozýva ma k jasličkám.

Druhá nádej nám dáva návod, ako sa stať Božím dieťaťom. Nestačí len prísť k jasličkám, pozrieť sa bez strachu na Dieťa a odísť do starého spôsobu života. Bolo by to ako v našich domovoch po Vianociach, keď zbalíme všetky ozdoby a všetko je po starom. Evanjelium dnešnej slávnosti nám hovorí o tom, že tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi. Aké je dôležité prijať toto dieťa, vziať ho na ruky a ponúknuť mu svoj život, dovoliť mu, aby vstúpil do našich srdiec a vybudoval si v nich chrám. Ako chceme v živote prežiť to, že Boh nás miluje, že sme milované Božie deti, ak neurobíme ten krok a nepoviemu mu: „Pane, príď do môjho života, vstúp!“

O tom, akú zmenu prináša prijatie Ježiša, hovorí aj sv.

Terézia z Lisieux: „Stalo sa to 25. decembra 1886, dostalo sa mi milosti, že som vyrástla z detských rokov. Vracali sme sa z polnočnej omše, na ktorej som mala to šťastie, že som prijala silného a mocného Boha. Keď sme prišli domov, tešila som sa, že si pôjdem z kozuba vybrať svoje topánky. Tento zvyk mi prinášal toľko radosti, že Celina, moja sestra, chcela ďalej so mnou zaobchádzať ako s malým dieťaťom. Ježiš však chcel, aby som vyrástla, a tak dopustil, že otecko, unavený po polnočnej omši, vidiac moje topánky na kozube, vyriekol slová, ktoré mi prebodli srdce: ‘Našťastie je to naposledy.’ Práve som išla po schodoch hore, aby som si odložila klobúk. Keďže som bola veľmi citlivá, očakávalo sa, že budem plakať. Potlačila som však slzy, išla som dole, rozbalila darčeky a radovala sa. V tú noc začalo pre mňa najkrajšie obdobie života naplnené mnohými milosťami.“ Terezka hovorí: „Pán Boh musel urobiť malý zázrak, aby som v jednej chvíli vyrástla a urobil tak počas nezabudnuteľného vianočného dňa. V tú noc, keď sa stal slabým a trpiacim pre moju lásku, urobil ma silnou a odvážnou, odel ma do svojej výbroje a od tejto požehnanej noci som nepodľahla v žiadnom boji. Naopak, kráčala som od víťazstva k víťazstvu a začala som veľké preteky.“

Aj my všetci bežíme preteky toho svojho života a môžeme zažiť úžasnú zmenu premeny srdca a prijatia Božej výbroje tak, ako ju zažila sv. Terezka. Stačí len zotrvať v tichu vianočnej noci pri betleheme a nechať sa objasť Božou láskou.

To vám zo srdca vyprosuje farár Martin.

Kompletný rozpis vianočných sv. omší nájdete na webstránke www.farnostskalite.sk

**Nech tichá hudba veselosti Vám počas celých Vianoc znie, nech ten rok nastávajúci Vám zdravie, šťastie, lásku a porozumenie prinesie!
Vám praje kolektív zamestnancov
Obce Skalitz – Prevádzkáreň**

Harmonogram zimnej údržby miestnych komunikácií Obce Skalité na zimné obdobie v roku 2021/2022

Miestne komunikácie sú rozdelené do štyroch kategórií:

1. PORADIE
► **NEPRETRŽITE 24 HODÍN**
► Kavaly s prepojením do Oščadnice (od križovatky Triciatok po križovatku Švan-cari). Súbežná cesta so železniciou (od Pajty po výjazd na štátnu cestu I/12 u Ši-murdy, do Potoka (od križovatky pri po-žiarnej zbrojnici, IBV Cupeľ po križovatku kasárne), tzv. Stará cesta (od štátnej cesty I/12 pri Družbe po križovatku do Tatarkov, smer ku Skalánke až po Kožakov most).

► **DO 5.30 HOD KAŽDÝ DEŇ PRI ZIMNEJ ÚDRŽBE MK**
► železničná stanica, autobusové zá-stavky, obchodné jednotky s prístu-pom od hlavnej cesty, školy, škôlky – ku Skalánke, cesta ku zastávke Skalité – Serafinov, do Riek po cintorín, od-stavné plochy v centre obce a spev-nené verejné priestranstvá, chodník pri štátnej ceste I/12 v obci.

V prípade veľmi nepriaznivého počasia (snehové fujavice, kalamity) pre 1. po-radie platí realizácia zimnej údržby do 12 hodín.

Riaditeľ Obec Skalité – Prevádzkáreň je oprávnený zmeniť poradie harmono-gramu zimnej údržby v osobitých situá-ciách (havária, kalamita, ochrana zdravia, majetku a pod.)

2. PORADIE
► **DO 20.00 HOD KAŽDÝ DEŇ PRI ZIMNEJ ÚDRŽBE MK**
► do Greguša, do Šimurdy, Fuckov Potok, do Krupela, do Tarabov, na Potôčku po VOK, do Papíkov, do Kristiánov, do La-basov, do Martiniakov, do Kepusov, do Migasov, do Vempla, do Kocurkov, do Mikulov, do Plaskurov, pri kaplnke Kud-lov, pri Križi, nová cesta Chajsovka II (bytovky Kudlov), Krčmisko, do Krea-nov, do Serafina, do Francoka, na Bore u Kožakov, do Gamrota (pod štrekou), Čanecký potok vzadu, na Briežku, do Tatarkov, do Dostala, do Kudla, do Cho-luja, do Mikulov, do Firkov, do Tomasa, Triciatok (ulica k p. Lašovi), do Sventka, Sihly, do Rucka, do Malika, do Buroňa, do Lašov, Bory, do Gonščáka, do Kul-tána, do Chovanca, do Potoka, do Pe-trákov, do Chabiňaka, do Husára.

► Tvarďosa, do Greši, do Chrobákov, do Jargaši, do Koričárov, do Vranov, Po-lana, pod Grapou, za Grapou, Piketa, Podkrižné, Potôčik, pod Gonšcom.

► denná údržba zastávok SAD v obci,

► údržba odstavných plôch pri ťažko prís-tupných osadách pri štátnej ceste.

V prípade veľmi nepriaznivého počasia (snehové fujavice, kalamity) pre 2. po-radie platí realizácia zimnej údržby do 48 hodín.

3. PORADIE
► **PO VYKONANÍ ZIMNEJ ÚDRŽBY PRE 1. A 2. PORADIE**
► do Kučapače, do Fedora, do Vranov (koniec osady), pod Gonšč (koniec osady), do Riek, po Varmusov, MK Lie-skova, do Filipov (koniec osady), za Grapou, na Grape..

V osadách v treťom poradí bude vyko-návaná údržba podľa aktuálnych pove-ternostných a technických možností.

V prípade vážnych zdravotných sta-vov, návšteva lekára imobilných pa-cientov je potrebné hlásiť deň vopred na č. t.: 4376221, 0917 873 506, 0905 868 285 – p. Alojz Petrák.

Zimná údržba bude vykonávaná za predpokladu, že na MK nie je žiadna fy-zická prekážka (materiál, odstavené auto) a komunikácia je prejazdná.

4. PORADIE
► **PO VYKONANÍ ZIMNEJ ÚDRŽBY PRE 1., 2. A 3. PORADIE**
► **PO SKONČENÍ HLAVNEJ ÚDRŽBY** v prí-pade prijateľných snehových podmie-nok následne vykonať údržbu, odpra-tanie snehu a posyp aj na príľahlých miestach miestnych komunikáciách a verejných priestranstvách.

Schválené OZ v Skalitom dňa 19. 11. 2021, číslo uznesenia 153/2021

Nakladanie s odpadom z domácnosti počas zimného obdobia

Dodržujme zásady:

- ❶ Do nádob dávame bežný odpad z domácnosti, ktorý sa už nedá triediť!**

❷ Nádobu na odpad nepreťažujeme!
Maximálna nosnosť nádob na odpad zakúpených v organizácii Obci Skalité – Prevádzkáreň:
✓ 110 l pozinkovaná nádoba – maximálna nosnosť do 44 kg,
✓ 120 l plastová nádoba – maximálna nosnosť do 48 kg,
✓ 240 l plastová nádoba – maximálna nosnosť do 96 kg.

❸ Do nádob nevkladáme horúci odpad!
Horúci popol z pece, rovnako ako aj neuhášený cigaretový ohorok môže spôsobiť požiar alebo inú haváriu.
V prípade zistenia osoby, ktorá zapríčiní horenie komunálneho odpadu v nádobe, bude voči tejto osobe vyvolaný dôsledok v zmysle platných právnych predpisov.

❹ Nezalievajme odpad vodou!
Zalievanie odpadu – teplého popola vodou. Touto svojou neu-váženou činnosťou spôsobujú preťaženie nádob a pri mraze potom mokrý odpad zamrzne čo sťažuje a znemožňuje vysypávanie odpadu. Pri manipulácii s nádobou sa môže stať, že nádoba na odpad – popolnica sa poškodí – praská!
Upozorňujeme občanov, že nádoby ktoré budú preťažené, obsahovať namrznutý odpad, nebudú vyvezené a budú označené štítkom s uvedením dôvodu nevysýpania.

❺ Popolnice určené na vývoz musia byť prichystané k určenej zvoznej trase, označené štítkom, očistené, uvoľnené od snehu a ľadu
- Za obec Skalité – Prevádzkáreň: Mgr. Anna Časnochová
- 7

DO POZORNOSTI OBČANOV

Skalité
- ## HARMONOGRAM VÝVOZU ODPADU NA ROK 2022
ZLOŽKA ODPADU / DEŇ VÝVOZU	TKO (POPOLNICE)	TRIEDENÝ ODPAD (SKLO, PLASTY, VKM, OBALY Z KOVU)	VÝMENNÝ OBCHOD PAPIERA	NEBEZPEČNÝ, NADROZMERNÝ ODPAD	ŠATSTVO
Január	4 5 7 18 19 20				
Február	1 2 3 15 16 17	22 23			
Marec	1 2 3 15 16 17 29 30 31		7		21 – 24
Apríl	12 13 14 26 27 28	19 20			
Máj	10 11 12 24 25 26		16	9	23 – 26
Jún	7 8 9 21 22 23	14 15			
Júl	6 7 8 19 20 21		18		
August	2 3 4 16 17 18 30 31	9 10			22 – 26
September	2 13 14 16 27 28 29		19		
Október	11 12 13 25 26 27	18 19		10	24 – 27
November	8 9 10 22 23 24		7		
December	6 7 8 20 21 22	13 14			
- ### Vysvetlivky k odvozu TKO – popolníc
- Odvoz TKO – popolníc sa uskutočňuje čo 14 dní, pre rok 2021 v nepárnom týždni v utorok, stredu, štvrtok podľa zvoznej trasy.
- #### UTOROK – časť obce 1
- Štátna – hlavná cesta od Šimurdy a všetky bočné uličky z pravej strany ktoré sa napájajú na hlavnú cestu: Fuckov potok, Tomice, Pod-križné, u Krupela, u Petráka, Cupeľ, Potok, Kultána, Bory, u Gonščáka, u Laša, do Buroňa, Rucka, Tridsiatok, Kavaly, Firkov, Mikulov, Koričárov, Vranov, Kudla + cestou späť ľavá strana od Serafinova až po Tomasov: do Kreany, do Krčmiska, do Jargaši, pri Križi, u Ma-jchráka, ZŠ prostredná smer do Vempla, Tomasov, do Koričárov, do Migasa, Poľana.
- #### STREDA – časť obce 2
- Chajsovka, Čanecký potok, Briežok, okolo Skalanky, na Bor, smer do Dostala, do Greši, do Strakov, do Tatarkov, do Serafina, k železničnej zastávke Serafinov, do Chabiňaka.
- #### ŠTVRTOK – časť obce 3
- Do Čaňa, Rieky, súbežná cesta okolo železnice a jej bočné ulice: do Martiniaka (po lipu) po RD č. 1345, Do Papíka (po lipu) po RD č. 60, Na potôčik celý okruh, do Taraby po bývalé stojisko VOK, Do Filipa po most, do Greguša.
- Popolnice určené na vývoz musia byť označené štítkom a pripravené pri zvoznej trase do 4:00 hod. vývozného termínu. Zakazuje sa odkladať do popolníc horúci popol, kamene, betón, konáre, biologicky rozložiteľný odpad, živočíšny odpad a zložky ktoré sa triedia (obaly z plastov, skla, tetrapakov – viacvrstvové kombinované obaly od mlieka, mliečnych výrobkov, džusov, ovocných štiav, kovové obaly a papier).
- Preťažené popolnice a popolnice s teplým popolom nebudú vyprázdnené a budú označené štítkom s dôvodom nevyprázdnenia.
- ### Zber triedeného odpadu
- prvý deň zberu je určený pre časť obce OD GREGUŠA PO TRICIATOK,
 - druhý termín zberu je určený pre časť obce OD TRICIATKU PO SERAFÍNOV.
- Vrecia s čistými vytriedenými zložkami odpadu musia byť označené štítkom – číslom domu a umiestnené k zbernej trase v deň zberu do 7:00 hod.
- #### Informácie na:
- Obec Skalité – Prevádzkáreň,
Skalité č. 598, 023 14 Skalité,
Telefón: 041/4376221
Mobil: 0917873506, 0905868285
E-mail: prevadzka@skalite.sk

Výzva na predkladanie žiadosti o dotáciu z rozpočtu obce Skalité

Obec Skalité bude poskytovať v roku 2022 dotácie z rozpočtu obce a to: fyzickým osobám podnikateľom, alebo právnickým osobám, ktoré majú sídlo, alebo trvalý pobyt na území obce Skalité. Alebo pôsobia, vykonávajú činnosť na území obce, alebo poskytujú služby obyvateľom obce.

Žiadosti o poskytnutie dotácie v zmysle VZN 5/2016 je potrebné doručiť na OÚ Skalité najneskôr do 31. 1. 2022. Viac sa dočítate v dokumentoch na webstránke obce: www.skalitye.sk/aktuality/vyzva-na-predkladanie-ziadosti-o-dotaci-u-z-rozpocetu-obce-skalitye-2069sk.html

Novembrový zber šatstva

Počas novembrového týždenného zberu obnoseného a nepotrebného šatstva nám občania priniesli viac ako 3000 kg šatstva a textílií. Ďakujeme všetkým občanom, ktorí sa do zberu zapojili. **Následný zber šatstva plánujeme na koniec marca 2022.**

Dobrá správa pre naše opatrovatelky i tých, ktorí ich pomoc potrebujú

Vďaka podanému projektu z Európskeho sociálneho fondu – LUDSKÉ ZDROJE „Opatrovateľská služba v obci Skalité“ sa našej obci podarilo získať nenávratný finančný príspevok vo výške 118 320 tisíc eur.

Použijeme ich na mzdy opatrovateliek, ktoré sú dôležité najmä pre seniorov, ľudí so zdravotným znevýhodnením alebo nepriaznivým zdravotným stavom v ich prirodzenom domacom prostredí.

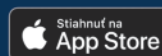
Teší ma, že sa nám tento projekt podarilo zrealizovať a stabilizovať služby, ktoré naši obyvatelia potrebujú a očakávajú.

Ing. Peter Ivanek, prednosta OÚ

Ako si aplikáciu stiahnuť?

1. Vo vašom telefóne si otvorte aplikáciu **Google play**, **APP store** alebo **AppGallery**.
2. Do vyhľadávacieho okna zadajte názov „**V OBRAZE**“.
3. Kliknite na **inštalovať**.
4. Po nainštalovaní kliknite na položku **otvoriť** (povolíť oznámenia).
5. Po otvorení **pridajte nový subjekt**. Je možné sledovať viac subjektov naraz.
6. Po pridaní sa údaje z webu **automaticky nahrajú do aplikácie**.

Stiahnite si aplikáciu aj pomocou QR kódu

GYNEKOLOGICKÁ AMBULANCIA MUDR. JÁNA REHÁKA v Čiernom pracuje naďalej v nezmenenom režime. Pacientky vybavuje podľa objednania a prijíma aj nové pacientky. Ambulancia sa nikam nestahuje, zostáva na adrese Čierne, u Benčíkov 629.

V mene zamestnancov gynekologickej ambulancie v Čiernom želáme všetkým našim klientkam a ich rodinám, príjemné prežitie vianočných sviatkov a šťastný Nový rok 2022.

OZNAM: Všetky uznesenia a zápisnice z OZ sú zverejnené na web stránke obce.

Schválené a podané projekty pre vás pripravuje v novoročnom vydaní spravodaja obce.

Podujatia obce Skalité v roku 2022

Marec

26. Hodina Zeme

Apríl

10. Veľkonočná výstava na námestí

22. Deň Zeme

29. 77. výročie oslobodenia obce Skalité

Máj

8. Deň matiek

Jún

3. Koncert Horkýže Slíže

11. Detský deň v Skalitom

19. Kudlovská kopačka

26. Goralské slávnosti

Júl

3. Osadový turnaj o pohár Vladimíra Mudrika

16. Skalitská vareška, Vatra zvrchovanosti

24. Detský osadový turnaj des. Rudolfa Šmatlavu

August

28. Hasičská súťaž o putovný pohár starostu obce

Koncert v amfiteátri – Miro Jaroš pre deti

Zábavná šou **TV Šlágr**

September

4. Hokejbalový turnaj o putovný pohár starostu obce Skalité

15. Mariánska pieseň

Sv. omša ku cti sv. Huberta

Výstava ovocia a zeleniny,

Podakovanie za úrodu

Október

Stretnutie jubilantov

November

od 1. Fotografická súťaž „Skalité mojimi očami“

11. Pietny akt pri príležitosti ukončenia 1. svetovej vojny

25. Svätokatarínsky deň Copky s orlem – železničarska sv. omša

December

3. Adventné trhy, rozsvietenie vianočného stromčeka a Mikuláš

Vianočný benefičný koncert v kostole sv. Jána Krstiteľa

31. Rozlúčka so starým rokom spojená so Silvestrovským ohňostrojom

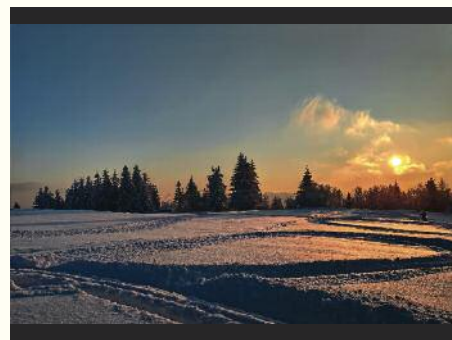
Ďalšie podujatia budú priebežne dopĺňané a uskutočnia sa podľa platných protipandemických opatrení.

Anton Pražil: Detail Poľany pri západe slnka

Anton Pražil: Most Rieky pri západe slnka

Igor Jargáš: Západ slnka na Lieskovej

Ján Krajča: Cesta na Skalité

Ján Krajča: Lúka Skalité-Serafínov

Karolina Hojny: Muzyczne Skalité, 1. miesto

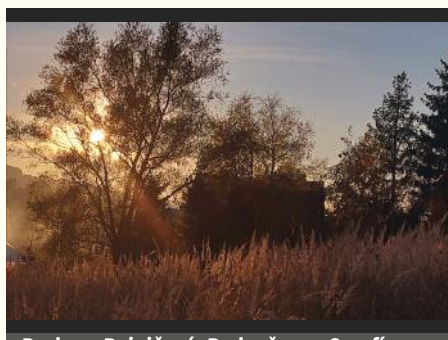
Vyhodnotenie fotografickej súťaže „Skalité mojimi očami 2021“

1. miesto – Karolina Hojny: Muzyczne Skalité
2. miesto – Milan Beleš: Cestou k vlaku
3. miesto – Jana Varmusová: V zajatí jesene

CENY BUDÚ ODOVZDANÉ V NASLEDUJÚCICH DŇOCH.

Barbora Rajničová: Nový deň je už na horizonte III.

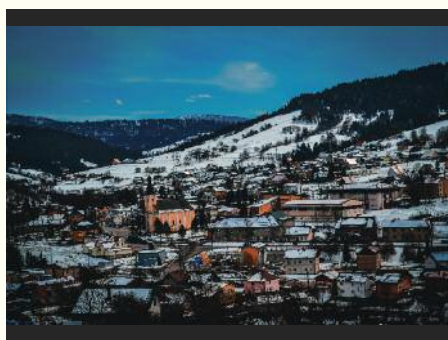
Barbora Rajničová: Podvečer na Serafínove

Matej Delinčák: Jeseň na Skalitom

Nikola Petraková

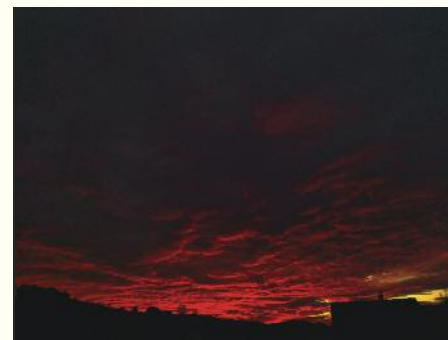

Nikola Petraková

Nikola Petraková

**Milé deti, zapojte sa do výtvarnej súťaže
„Vianočné sviatky očami detí v Skalitom“**
Do 6. januára 2022 posielajte fotografie, kresby alebo maľby na kniznica@skalite.sk
alebo ich prineste osobne na sekretariát Obecného úradu

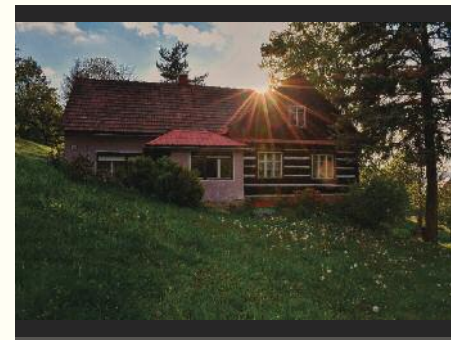
Patrik Kaňa: Jeseň

Patrik Kaňa: Leto

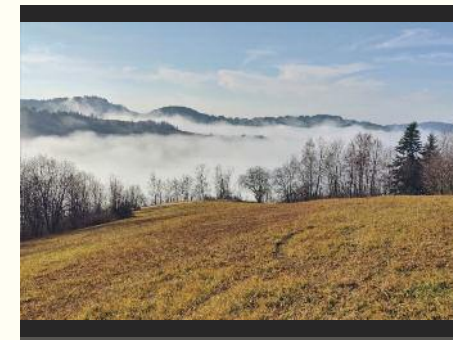
Igor Jargáš

Jana Varmusová: Staré dobré časy

Jana Varmusová: V zajatí jesene, 3. miesto

Michaela Cechová: Skalité pod perinou

Laura Manáková: Guľaté očka

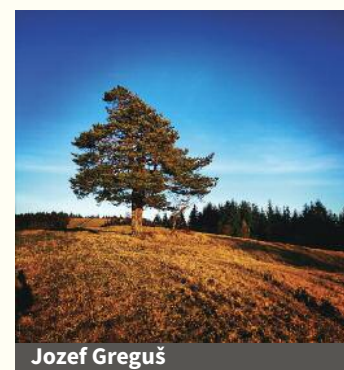
Laura Manáková: Ružová vata

Milan Beleš: Cestou k vlaku, 2. miesto

Patrik Lištvan

Jozef Greguš

Jozef Greguš

Patrik Lištvan: Májové Skalité

Jozef Greguš

Jozef Greguš

Jozef Greguš

DO – Jednota dôchodcov informuje

Rok 2021 sme začali až 12. 7. 2021. Všetky akcie nám zabrzdl Covid-19. Túto schôdzu sme začali pietnou spomienkou na p. Ramšákovú Teréziu a p. Kočiho Jozefa – „odpočinutie večné daj im, Pane.“

Zvolili sme si nový výbor, na 9.8.2021 sme naplánovali „opekačku“ vo forme výročnej členskej schôdze, uskutočnila sa v areáli TJ – Slovan Skalité.

Podakovať by sme sa chceli Obecnému úradu – p. starostovi, p. prednostovi, p. Janke Časnochovej, p. Ľubici Lašovej a p. Ivete Bazgerovej. Všetko občerstvenie a miesto schôdze zaistil Obecný úrad. Veľké ďakujem však patrí p. Jozefovi Homolovi – hlavnému kuchárovi a jeho synovi p. Ľubomírovi Homolovi, ktorí nám boli vo všetkom nápomocní. Mali sme veľké prekvapenie, ktoré zaistil p. starosta. Bola to naša Vlastička Mudríková. Spríjemnila nám posedenie hrou na heligónke a svojím spevom. Nezabudli sme ani na gratulácie našim Annám, Martám a Magdalénam. Bolo nám dobre a ožili sme.

Ďalšie naše akcie boli tieto: Dňa 17. 7. 2021 – Vatra zvrchovanosti a čítanie deklarácie. • Návšteva p. Petra Gonščáka. • Dňa 24. 7. 2021 účasť na divadelnom predstavení. • Dňa 8. 8. 2021 účasť na kultúrnom podujatí – Pesničky z kasína. • Dňa 26. 8. 2021 cesta na Makov a uctenie si pamiatky hrdinov SNP. • Dňa 29. 8. 2021 účasť na krajskej recitácii v Žiline, na súťaži nás zastupovala p. Papíková Mária. • Dňa 11. 9. 2021 účasť na prehliadke „Ľudové rozprávania“ v Podvysokej. Jednotu dôchodcov zastupovali p. Žofia Matysová a p. Mária Papíková.

Skalitskí holubári

Hovorí sa, že kto v detstve získa vzťah k chovateľstvu holubov, bude ho táto záľuba baviť celý život. Nie je to len koníček, ale aj šport, ktorý vyžaduje veľa úsilia, práce a skúseností. Taktiež musí vychádzať zo vzťahu k týmto operencom.

Dňa 13. 11. 2021 združenie chovateľov poštových holubov slávnostne ukončilo tohtoročnú sezónu. Pri tejto príležitosti bol vyhodnotený aj pretek o „putovný pohár starostu obce“ z preteku Slaný 1, ktorý sa uskutočnil 5. 6. 2021 a jeho vzdialenosť bola 353 km. Zo základnej organizácie Skalité bolo nasadených 231 holubov. Na prvom mieste sa umiestnil chovateľ Ľubomír Jánsky, na druhom mieste chovateľská dvojica Varmus M+J a na treťom mieste sa umiestnila chovateľská dvojica Rucek J+J.

Celkové bodové poradie ZO Skalité: **1. miesto dvojica Varmus M+J, 2. miesto dvojica Sekáč + Kožák, 3. miesto Ľubomír Jánsky**

Putovný pohár starostu obce získal chovateľ Ľubomír Jánsky.

Počas tejto sezóny sa letelo 25 pretekov, od 100 do 800 km. Tohtoročná sezóna bola veľmi ťažká, najmä kvôli nepriaznivému počasiu a covidovej situácii. Zároveň by sme podotkli, že oblastný výbor Skalité bol v predvojnovom období jedným z prvých oblastných združení na Slovensku. Do dnešného dňa reprezentujeme našu obec svojimi výsledkami na svetových olympiádach.

Výhercom gratulujeme a prajeme veľa úspechov v nasledujúcej sezóne 2022.

Vítazka preteku Slaný 1 – Manta Ray

Odvoz a dovoz zabezpečil p. starosta. Na prehliadke sme vystupovali v našich krojoch a náš príbeh sme prezentovali v našom nárečí. • Dňa 11. 11. 2021 sa konala pietna spomienka pri pamätníku 1. svetovej vojny. Súčasťou spomienky bol aj program v miestnom rozhlase, s ktorým za Jednotu dôchodcov pomáhala p. Mária Papíková. • Posledná rozlúčka s p. Jozefom Šimurdom a p. Petrom Gonščákom. • Účasť niektorých členov klubu dôchodcov na rekondičných pobytoch.

Tento rok nám veľmi chýbali naše pravidelné stretnutia a zájazdy.

Milí členovia,

A zas sa nám blížia tie radostné sviatky, ktoré nám tak sladila ten náš život krátky.

V ďalekej krajine, tam kde rastú palmy, tam kde prorok Dávid skladal žalmy, tam medzi troma čiastkami zeme, narodil sa Kristus pán, v mestečku Betleheme.

A na tieto sviatky všetci sa radujeme, s úprimného srdca si vinšujeme.

Aby bol Kristus pán našim tešiteľom, dobrým radcom a priateľom.

Do nového roka vám vinšujem to, však viete čo.

Nuž zastavte sa na chvíľu a dovoľte,

aby do vašich srdiec a príbytkov vstúpil sám Pán Ježiš.

Mária Papíková, predsedkyňa DO – Jednota dôchodcov

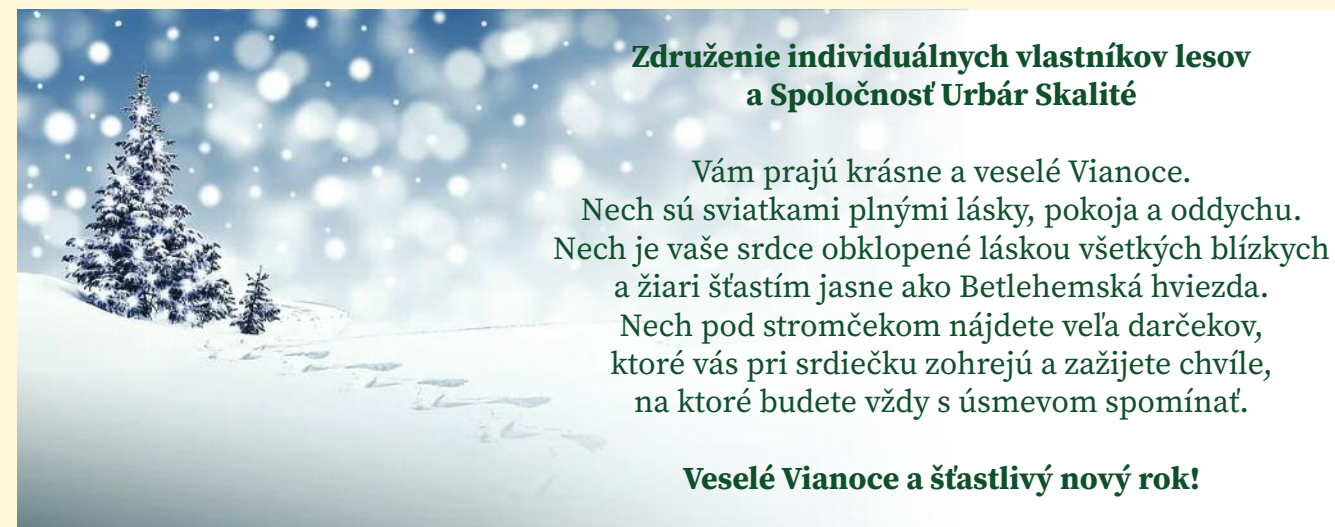
ZDRUŽENIE INDIVIDUÁLNYCH VLASTNÍKOV LESOV

Vážení občania, majitelia lesných pozemkov,

vzhľadom na pandemickú situáciu výbor ZIVL pracoval v obmedzenom režime. Schádzal sa podľa potreby alebo všetko potrebné riešil telefonicky. Pokračovali sme v ťažbe drevnej hmoty podľa záujmu vlastníkov lesov. Vyskytli sa aj problémy, ktoré budeme riešiť v roku 2022. Chceli by sme pripomenúť vlastníkom, aký je postup pri požiadaní na výrub drevnej hmoty, t. j. vlastník príde požiadať o povolenie na ťažbu drevnej hmoty. Po overení podielu vlastníctva v danej štvrtke mu predseda vypíše žiadosť na ťažbu. Po schválení a podpise vedúcim štvrtky následne OLH vyznačí ťažbu v lesnom poraste a vystaví mu súhlas na ťažbu a príde si ju vyzdvihnúť na združenie. Po vyťažení na odbernom mieste zavolá vlastníka pracovníka na ociachovanie dreva a

ten vypíše doklad o pôvode dreva. Potom môže vlastník odvieť drevo z odberného miesta, buď na kúrenie alebo na predaj. Po tomto akte zaplatí poplatok ZIVL za vyťažené drevo. Ďalej chceme upozorniť ťažobné firmy, aby nevozili vyťažené drevo bez ociachovania. Stáva sa, že potom majitelia volajú ociachovať drevo, narezané na klátiky do peca. Ďalej žiadame o upravenie cesty po ťažbe, aby nedochádzalo ku devastácií cesty. Ďakujeme. Opravili sme jarok okolo cesty v lokalite za Riekami. Na budúci rok navozíme drť na výmole. Štvrťkár pri spoločnej ťažbe môže peniaze rozdať sám majiteľom lesných pozemkov podľa siah alebo dá peniaze do depozitu do ZIVL, ktorý následne vyplatí podiely podľa veľkosti podielu vo štvrtke.

predseda a výbor ZIVL

Jesenno-zimné radovánky v Centre voľného času Skalité

Začiatok nového školského roka 2021/2022 začal tradične. Deti sa tešili z klubovej činnosti, kde ich každý deň od 11:10 do 16:00 čakal pestrý program v podobe rôznych aktivít. V tvorivých dielnach vyrábali jesenné obrázky z prírodnín, postavičky z gaštanov, hru dubble, land art, sadrové zvieratká, halloweenské ježibabky, adventný kalendár, veniec z kinder postavičiek a mnohé iné aktivity spojené aj so športom, tancom a zábavou.

CVČ ponúka aj tento školský rok niekoľko rôznych záujmových útvarov, krúžkov – Hravá angličtina, Šikovné ruky, Šikovné ruky II., Biblický, Programujeme, Matematika v testoch, Vybjaná, Mažoretky, Hasičský, Biatlon, Futbal, Baby club.

V obľúbenom Baby clube sme stihli na začiatku školského roka zorganizovať aj vianočné fotenie, ktoré vyčarilo úsmev na tvári viacerým rodičom i starým rodičom. Široká paleta krúžkovej

činnosti je zameraná na aktívny odдых, výchovu a vzdelávanie detí a mládeže. Podporuje rozvoj vedomostí, zručností, pohybových činností a nových aktivít podľa záujmu a výberu detí a členov CVČ. Žiaľ, kvôli nariadeniam MŠVVaŠ SR sa nepodarilo otvoriť všetky záujmové útvary. Veríme, že v novom roku sa nám to podarí. No sotva sme začali našu činnosť, opäť nám plány narušili obmedzenia spojené s vírusovým ochorením COVID – 19, a následne sme museli prerušiť klubovú i krúžkovú činnosť. Niektoré záujmové útvary pracujú dištančnou formou. Tešíme sa, že čoskoro budeme môcť počuť detský smiech a radosť z našich priestorov.

5. decembra zavítal do našej obce Mikuláš so svojimi pomocníkmi anjeličkami a čertom. Ani tam sme nechýbali a našou troškou sme mu pomohli vyparádovať.

Veronika Časnochová, CVČ

Slovan Skalité

Vážení športoví priatelia. Ako už iste viete, opäť pandemické opatrenia proti covid 19 nám nedovolili odohrať celú jesennú časť súťaže. Chýba nám odohrať posledný derby zápas proti ŠK Čierne, ktorý sa pravdepodobne odohrá pred jarnou časťou, ak to počasie a aktuálna pandemická situácia, samozrejme, dovoľí. Naše mládežnícke mužstvá U15 a U13 majú svoje zápasy v jesennej časti dohrať. Dorastu U19 chýba dohrať dva zápasy jesennej časti doma s Lietavskou Lúčkou a von vo Višňovom. Prípravka sa zúčastnila v mesiaci september turnaja na Horelici a v Krásne nad Kysucou. Výbor TJ touto cestou ďakuje vedeniu obce, starostovi Jozefovi Cechovi a poslancom obecného zastupiteľstva, ako hlavnému sponzorovi a ostatným sponzorom za materiálnu a finančnú podporu, bez ktorej by klub nemohol reprezentovať obec Skalité v V. lige SsFZ. Na záver chceme popriať hráčom, realizačným tímom a hlavne fanúšikom krásne prežitie Vianočných Sviatkov a šťastný Nový rok 2022.

Výbor TJ Slovan Skalité

DHZ Skalité

Začiatok roka 2021 stále pokračuje opatreniami v súvislosti s COVID 19, čo zmenilo aj činnosť DHZO Skalité, ktorý vykonáva veľa technických výjazdov, nakoľko týždenne na základe požiadavky obce vykonávame dezinfekciu verejných priestranstiev, zastávok, škôl, škôlok, kostola, ale aj iných objektov. Zúčastňujeme sa na zabezpečení chodu všetkých testovaní v našej obci a tiež sa podieľame pri zabezpečovaní a distribúcii ochranných prostriedkov obyvateľom obce.

Okrem toho bolo už niekoľko výjazdov k požiarom veľkokapacitných kontajnerov, na miestach kde ešte zostali umiestnené, preto žiadame občanov, aby do týchto kontajnerov nespali žeravý popol, ktorý následne spôsobuje vznietenie odpadu.

Požiarom obsahu kontajnera sa znižuje životnosť samotného kontajnera, ale hlavne môže dôjsť k ohrozeniu majetku, zdravia, alebo života osôb, nakoľko nikto nevie, čo sa môže v odpade nachádzať a explózia napr. prázdneho obalu laku na vlasy tzv. tlakovej nádoby môže zraniť okolo idúce osoby.

Opakovane pripomínam, že aj napriek prijatým opatreniam sa nevykonávajú preventívne protipožiarne kontroly, ale povinnosti vyplývajúce zo zákonov a vyhlášok na úseku ochrany pred požiarom platia bez obmedzení.

Blíži sa jar a s ňou aj čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru a preto dávam do pozornosti:

Prebieha rekonštrukcia sociálnych zariadení v hasičskej zbrojnici

ZÁKAZ VYPALOVAŤ PORASTY BYLÍN, KRÍKOV A STROMOV!!!

Obec Skalité v spolupráci s DHZ Skalité upozorňuje, že je tu čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru a z uvedeného dôvodu je na mieste pripomenúť si niektoré povinnosti a zákazy fyzických a právnických osôb, ktoré sú uvedené v zákone č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom.

Fyzická osoba je povinná:

- dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.
- Fyzická osoba nesmie:
- fajčiť alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- **vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov,**
- zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu.

Vlastníci, správcovia, alebo užívatelia lesných pozemkov v súvislosti s ochranou lesa pred požiarom sú podľa zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom a v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii povinní najmä:

- zabezpečovať v lesoch hliadkovaciu činnosť v súlade s opatreniami pre čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru,
- pre osoby vykonávajúce hliadkovaciu činnosť vypracúvať časový harmonogram s určením trasy pochôdzok a s uvedením konkrétnych časov a miest, kde sa má hliadkovacia služba v danom čase nachádzať a zabezpečiť vhodný systém spojenia s ohlasovňou požiarov,
- zabezpečiť umiestnenie potrebného množstva protipožiarneho náradia na určenom mieste v závislosti od lesných porastov,
- udržiavať existujúce prejazdové cesty, zväznice a zdroje vody v stave, ktorý umožňuje bezproblémový príjazd hasičských jednotiek a ich využitie na účinný zásah.

Obzvlášť je potrebné dodržiavať ustanovenia zakazujúce vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov.

Je tiež potrebné pripomenúť si, že podľa citovaného zákona každý je povinný v súvislosti so zdolávaním požiaru:

- vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
- **uhasiť požiar, ak je to možné, alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,**
- **ohlásiť bez zbytočného odkladu na určenom mieste zistený požiar alebo zabezpečiť jeho uhasenie,**
- poskytnúť hasičskej jednotke osobnú pomoc na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa hasičskej jednotky alebo obce.

Na záver nám všetkým prajem pevné zdravie, pokoj a trpezlivosť, aby sme sa dočkali zlepšenia situácie a uvoľnenia opatrení.

Preventívár obce Skalité

Kostol sv. Jána Krstiteľa oslávil 220. výročie konsekrácie

Historické medzníky našej farnosti a kostola

- 1587** prvý skalitský kostol postavený na vrchu Latonka
1749 vznik samostatnej farnosti Skalité s filiálkami Čierne a Oščadnica (v roku 1761 bola farnosť znovu dočasne do roku 1772 pre nedostatok kňahov pripojená k farnosti Čadca)
1787 začiatok výstavby Kostola sv. Jána Krstiteľa v Skalitom (dovtedy veriacim slúžil drevený kostolík stojaci vedľa fary na terajšom starom cintoríne)
1793 dokončenie stavby kostola
1796 bola postavená farská budova, ktorá slúžila až do 60. rokov 20. storočia

1801 konsekrácia kostola

Kostol v Skalitom bol slávnostne konsekrovaný biskupom Františkom Fuchsom dňa 15. augusta 1801, teda na deň presne pred 220 rokmi – oslava tohto výročia sa konala v nedeľu, 15. augusta 2021.

Vráťme sa však o 220 rokov späť... Pán biskup Fuchs do našej farnosti prišiel už deň pred konsekráciou. A ako prebiehala slávnosť konsekrácie? Slávnosť trvala dva dni a začínala sa celodenným pôstom. Popoludní sa všetci stretli pri kostole a spoločne sa modlili. Do chrámu nesmel nik vstúpiť. Pred kostolom bol postavený šiator, v ktorom sa uchovávali relikvie svätých, ktoré mali byť pri posviacke vložené do hlavného oltára. Zhromaždený ľud sa s prítomnými kňazmi pri nich celú noc modlil. Na druhý deň skoro ráno sa začal vlastný obrad posviacky. Biskup prišiel pred kostol, ľahol si pred ním tvárou na zem, začal sa modliť litanie k všetkým svätým a sedem kajúcich žalmov. Potom vstal, posvätil vodu, nasypal do nej soľ a trikrát pokropil vonkajšie múry kostola. Keď procesia s biskupom obišla kostol tretí raz, biskup zaklopal na hlavné dvere a tie sa otvorili. Pán biskup s niekoľkými kňazmi vošli do kostola. Ostatní kňazi a všetok ľud ostal ešte vonku a modlili sa pri relikviách svätých. Biskup pomazal 12 hlavných pilierov kostola, a to na miestach, ktoré ešte donedávna boli označené krížmi. Po skončení obradov posviacky (konsekrácie) začala sv. omša.

Vtedajší farár Jozef Randík o posviacke kostola napísal: „*Obrazy posviacky kostola mohutne pôsobili na veriaci ľud. Skalitčania mocne dojatí od radosti plakali nad Božou milosťou, ktorá im bola daná. Prítomní toho dňa nezabudli do smrti, vždy si ho pripomínali a hovorili o ňom ešte i svojim vnukom,*

kladúc im na srdce vernosť a úctu k svojmu svätému chrámu, za ktorý, keď ho chceli mať, priniesli toľké obety. Škoda, veľká škoda by bola, keby Skalitčania niekedy zabudli na tento odkaz a testament svojich zbožných a obetavých otcov!“

2021 220. výročie konsekrácie kostola v Skalitom, v nedeľu 15. augusta.

Kňazi pôsobiaci vo farnosti

1750 – 1754	Mikuláš František Kalužaj (Kalusai)
1754 – 1761	Lukáš Pažický
1772 – 1775	Jozef Otroková (Otrokóczy)
1775 – 1776	Ján Čulík (Czulik)
1776 – 1784	Štefan Galbovič
1784 – 1798	Andrej Gombár, za pôsobenia tohto kňaza bola začatá i dokončená stavba kostola i farskej budovy.
1798 – 1805	Ladislav Rázga (Rázgha), za jeho pôsobenia bol kostol v roku 1801 slávnostne konsekrovaný.
1805 – 1807	Tomáš Počarovský
1807 – 1808	Ján Slušný
1808 – 1829	Štefan Gombár, je pochovaný v Skalitom
1829 – 1830	Michal Žák
1830 – 1844	Ján Linek
1844 – 1848	Ján Úžik
1848 – 1854	Andrej Radlinský
1854 – 1855	Ján Loha
1855 – 1856	Štefan Rúčka
1856 – 1871	Štefan Kavac
1871 – 1874	Andrej Bednár
1874 – 1875	Pavol Adamovič
1875 – 1878	Juraj Prokša
1878 – 1919	Jozef Badík, zomrel v Skalitom, kde je aj pochovaný na starom cintoríne.
1919 – 1921	Rudolf Fundárek
1921 – 1938	Jozef Randík
1938 – 1974	Peter Černo, v Skalitom pôsobil 37 rokov a je tu aj pochovaný

1974 – 1986	Mons. Ondrej Sandanus
1986 – 1991	František Kvašňovský
1991 – 1997	František Cvacho
1997 – 2010	Pavol Mitaš
2010 – 2015	Anton Duník
2015 – 2021	Jozef Možiešik
2021	Martin Danišek

Peter Černo

Večer dohviezdný, čas sviatočný

V Skalitom sa od vzniku obce, pravdepodobne na prelome 16. a 17. storočia pestoval, vytváral a dodržiaval kult Vianočných sviatkov. Pravda, v podobe veľmi odlišnej od dnešného spôsobu slávania vianočných sviatkov. Obecná pospolitosť bola od toho času kresťanská. Zo začiatku patrila pravdepodobne k cirkvi podľa byzantského obradu, neskôr výlučne a podnes patrí k rímskemu ritu. Autor si z detstva pamätá prírodu. Po jednej sv. omši pred kostolom debatovali niekoľko starí muži, vtedy asi osemdesiatroční, o slovách mladého kaplána, ktoré použil vo veľkonočnej kázni. Povedal: „Veľká noc je najväčším cirkevným sviatkom“. To platilo oddávna a platí doteraz. V debate tých starých mužov však zaznelo, že najväčším sviatkom by malo byť narodenie Ježiša Krista, lebo keby nebol prišiel na svet nebol by umučený a ukrižovaný. Títo hlboko veriaci ľudia však vôbec nepopierali význam Veľkej noci. Ich názor vyplýval z odporozovanej neúprosnej postupnosti životného cyklu človeka – človek sa najprv musí narodiť a potom umrieť. A, vari aj preto, lebo s Vianocami, s časom narodenia Ježiša Krista sa v ich živote, tak ako v živote všetkých Skalitčanov, spájalo oveľa viac obyčajov a zvykov¹, ako s obdobím Veľkej noci. Niektoré pochádzali z pradávnych čias a ľudia si ich postupne prispôbovali, ba riadili sa nimi, pretože si niektoré prírodné javy, úkazy nedokázali vysvetliť. Ak však odporozovali nejakú pravidelnosť v ich opakovaní uložili si to v pamäti a podľa toho potom upravovali svoje konanie. Išlo najmä termíny vykonávania roľníckych prác. Na ľahšie zapamätanie vznikali príslovia a priradili ich k dátumu keď mal v tom období sviatok niektorý zo svätcov. Ľudia však aj vypozerovali, že tvrdenia o vzniku týchto úkazov nie sú vždy pravdivé a tak vznikli aj protichodné príslovia. Čas na takéto „filozofovanie“ bol na konci jesene, keď sa skončili poľnohospodárske práce i práce s prípravami na prežitie zimy, ktorá bývala v minulosti tuhá a trvala dlho. Dni sa krátili a večery sa predlžovali ľudia, trávili viac času spolu mali čas na bilancovanie celého roka. Rozpamätávali sa čo a kedy sa udialo a s čím to mohlo byť spojené. Atmosféru k týmto úvahám podnecovalo aj adventné obdobie, ktoré pre veriacich znamenalo čas očakávania príchodu Ježiša Krista na tento svet. V minulosti väčšina ľudí brala toto obdobie veľmi vážne – postili sa a viac času venovali modlitbám, aby boli na Vianoce vnútorne pripravení a mohli sa naplno tešiť z narodenia Spasiteľa, ale aj sebauspokojeniu, pokániam, akejsi duchovnej očiste. Ľudia sa, usilovali dať do poriadku

nielen svoje chalupy, ale aj svoje svedomie. Bolo treba sa teda pomeriť s ľuďmi, s ktorými sa pohnevali a sadnúť si k štédvečernému stolu iba vtedy, keď sú spory, urovnané, krivdy, neprávosti, odčinené a odpustené.

Platil zákaz tanečných zábav a svadieb, muzikanti odložili hudobné nástroje.

Čas okolo Vianoc však nebol, iba o slávení veľkých sviatkov, ale mal aj inú, praktickú, náplň.

Pripomeňme si teda aj my, v tomto duchu a v tomto čase niečo čo sa udržalo z tradície až donedávna, resp. to čo možno aj my nevďojak dodnes udržiavame, ale už v inej podobe bez toho, aby sme si uvedomili kde to má pôvod. Lebo ako poznanie a vedomosti v pospolitosti narastali obyčaje a zvyky, dostávali novú formu, nový význam. Ako teda naši predkovia prežívali tento čas? Pokúsime si v krátkosti pripomenúť to čo sa počas neho v minulosti dialo v chalupách našich predkov i v obci na základe málopočetných písomných zmien a na základe spomienok autora.

Do rámca vianočných sviatkov patrilo v minulosti oveľa viac dní, ktoré naši predkovia svätili, alebo si ich zvykmi pripomínali. Boli to napospol cirkevné sviatky, kedy bývali sv. omše i podvečer, ak takýto sviatok pripadol na pracovný deň. Tak tomu bolo i v nedávnej dobe, kedy vrchnosť tieto sviatky neuznávala. Ústrednou časťou tohto vianočného obdobia bol však advent. Jeho vyvrcholením bol Štedrý deň, v nárečí Vil'ija, z latinského Vigília čo znamená predvečer veľkého sviatku, príp. pobožnosť. Vtedy sa končil advent, končilo sa aj pôstne obdobie.

Slovo advent pochádza z latinského slova adventus, čo znamená príchod. V kresťanstve sa používa špeciálne na prípravu príchodu Ježiša na Vianoce. Začína sa 1. adventnou nedeľou, štyri týždne pred Vianocami a končí sa po západe slnka na Štedrý večer.

Začiatky adventu siahajú do 5.-6. storočia a v tom čase zahrňalo šesť nedeľ. Pápež Gregor I. Veľký ho skrátil na štyri nedele. Tie štyri týždne symbolizovali 4000 rokov čakania na Mesiáša. Neskôr, v 8. – 9. storočí, sa zaviedli v advente pôstne pravidlá.

Naši predkovia prišli na toto miesto z rôznych sveta strán v niekoľkých imigračných vlnách a tak si nemožno nevšimnúť podobnosť zvykov v priláhlých oblastiach Poľska, Sliezska, Moravy i z oblastí pozdĺž celého Karpatského oblúka najmä zo severovýchodného Slovenska. Dokazujú to aj prezentácie zvykov z týchto krajov nielen z obdobia Vianoc i z priebehu celého roka vo vystúpeniach ľudových umeleckých súborov na národopisných festivaloch, napr. aj na Goralských slávnostiach v Skalitom, ako tiež práce etnológov. V týchto zvykoch sa prelínajú predkresťanské predstavy o znovuzrození slnka so stredovekým cirkevným kalendárom, podľa ktorého bol 25. december považovaný aj za Nový rok.

Aj keď predkovia si pripomínali a často aj realizovali rôzne starodávne obyčaje či rôzne magické procedúry tieto nikdy neprešli nad vyznávanie viery a dokázali to skĺbiť. Bolo to akési uvoľnenie, zábavka po namáhavých prácach počas celého roka.

Už pred adventom si veriaci pripomínali sviatky niektorých svätcov. Prvým takýmto sviatkom bol sviatok sv. Kataríny 25. novembra. Viaže sa k nemu pranostika “Kata-

rína na blate, Vianoce na ľade”. Kým pre niektorých našich predkov začínal už pôst, v iných krajoch bol 25. november považovaný za prvý stridzí deň, počas ktorého mali temné sily najväčšiu moc. Po tomto dni sa už nekonali žiadne tanečné zábavy a pre mnohých sa už vtedy začínal pôst. Dávni predkovia sa obávali všelijakých tajomných síl a preto sa na gazdovstvách od Lucie až do Štedrého večera cez deň aj v noci zamýkali stodoly, maštale a chlievy, aby sa tam nedostal niekto nevolaný, človek, čo by mohol škodiť dobytku či gazdovstvu. Tradovalo sa, že bosorka (v nárečí gušlica) stačí vziať čo i len malú časťku niečoho čo sa v dome používalo, aby porobila (uriekla) obyvateľom chalupy, alebo zvieratám.

Tiež na posledný novembrový, ktorý patrí sv. Ondrejovi, sa veštilo, napr. kto bude manželom slobodného dievčaťa či ako bude vyzerat' a aké bude mať povolanie. To všetko sa vraj dalo vyčítať z tvaru roztaveného olova, ktoré vydajachtivé dievčence liali cez otvor kľúča do studenej vody. Podľa tvaru obrazca, ktorý takto vznikol hádali povolanie. Ak malo preliate olovo napr. tvar pušky, manžel mal byť vojakom, ak malo tvar pohára, tvar knihy mohol značiť učiteľa, tvar pohára znamenal krčmára (možno i opilca), ap. To záležalo na správnom vysvetlení.

Ak si vydajachtivé dievky nevybrali pomocou olova nič vhodné, skúšali to na deň sv. Barbory 4. decembra, kedy si priniesli vetvičku z čerešne aj s púčikmi a vložili ju do vázy. Tá dievčina, ktorej vetvička do Vianoc rozkvitla, sa mala do roka vydat', no nevedela aké bude mať manžel povolanie. Sv. Barboru majú za svoju patrónku baníci, keďže sa pri úteku z veže kde ju uväznili otec, aby jej zabránil stykať sa s kresťanmi, ukryla v jaskyni, ktorá sa pred ňou zázračne objavila. Chráni ľudí pred náhlou smrťou, pred požiarom, pred úderom blesku a pred búrkou. V slovenských banských oblastiach nájdeme veľa jej sôch, kaplniek či chrámov.

Posledný stridzí deň pripadá na sviatok sv. Lucie. Počas tohto dňa majú byť domovy čisté. Ženy na Luciu nesmeli chodiť do cudzích domov, lebo by priniesli nešťastie. Pred zavedením gregoriánskeho kalendára to bol najkratší deň roka, a teda aj predstava dlhej čiernej noci sa spájala s predstavou o pôsobení zla.

V Skalitom chodili Lucie chodili vo dvojici. Boli to dievky z pl'acu, alebo blízkeho okolia, ktoré sa dobre vyznali v chalupách dookola čím privádzali do úžasu malé deti. Jedna Lucia mala v ruke husacie krídlo, ktorým vymetala všetky kúty v chalupe čím naznačovala vymetanie biedy a zlých síl. Druhá niesla vedro s vápnom a štetku a naznačovala maľovanie stien teda, že príbytok je očistený. Lucie chodili v tichosti ako nemé.

Z tých čias sa zachovalo aj prirovnanie pre tiché, málovravné dievča – chodí ako Lucia.

Od Lucie 13. decembra je do Vianoc 12 dní. Gazdovia sledovali počasie v týchto dňoch, lebo sa verilo, že aké počasie bolo v tých dňoch, také mali byť aj mesiace v budúcom roku.

Kedysi sa ľudia báli bosoriek, ale zároveň verili, že ak ich odhalia, nebudú im už viac škodiť. Najrozšírenejším prostriedkom ako na to, bol známy luciový stolček. Gazda, alebo odvážny mladý muž ho začal robiť na Luciu a každý deň mal na ňom voľačo spraviť, ale tak, aby ho bol hotový presne na Vianoce. Ak by na Štedrý večer stolček vzal na polnočnú omšu a sadol si naň za oltár do kruhu urobeného trojkráľovou kriedou, mal by uvidieť všetky strigy z okolia. Tie by sa mu potom vyhýbali, lebo by ich mohol spoznať.

Nie je známy prípad, žeby sa v Skalitom taký odvážny muž bol býval našiel.

Obľúbený bol, najmä u detí, sviatok sv. Mikuláša 6. decembra. Sv. Mikuláš bol povestný svojou dobročinnosťou a súcitom s chudobnými. Ide o historický dokázaný osobu. Jestvuje o ňom veľa legend, najznámejšia z nich je o chudobnej rodine, ktorá mala tri dcéry. Aby sa mohli vydat', potrebovali veno, preto im Mikuláš každý večer tri razy za sebou zanechal v okne mešec s peniazmi. Keďže sv. Mikuláš bol známy svojou štedrosťou, vžil sa zvyk obdarúvať na jeho sviatok najmä deti. V Skalitom bola tradícia chodenia po domoch s Mikulášom. Mikuláš chodil s čertom a anjelom po domoch, a nosili deťom darčeky. Mikuláš mal dlhú bielu košeľu, na hlave biskupskú čiapku a v ruke berlu, na tvári mal prilepenú dlhú bradu a fúzy z vaty a papiera, aby ho nebolo poznať. Čert mal kožuoch prevrátený naruby, bol opásaný reťazou, ktorou štrngal, na kožuchu mohol mať aj zvončeky a tvár mal zamazanú od uhlia. Anjel mal biely odev, krídla z papiera a zamúčenú tvár. Mikuláš sa pýtal deti, či vedia modliť, či boli poslušné. Čert zase strašil najmä malé deti. Napokon však Mikuláš vbral z koša drobné darčeky a obdarúval deti. Trojicu Mikuláš, anjel a čert často tvorili zamaskovaní mládenci z pl'acov, v ktorých dobre poznali deti.

Podľa cirkevného kalendára pripadal na 21. decembra sviatok svätého Tomáša Apoštola známeho ako neveriaci Tomáš. V niektorých krajoch Slovenska vtedy mládenci navštevovali domy s kúskom kameňa či oceľe, ktoré symbolizovali pevné zdravie a silu a vinšovali. V iných krajoch mal tento zvyk iný podobu. Mládenci chodili po domoch s prútikmi ozdobenými čecinou a suškami, ktoré sa volali polazne a obchádzka sa volala polazníčenie a mládenec sa nazýval polazník a tiež vinšovali.

V Skalitom sa to kedysi tiež mohlo tak robiť, to však už nemôžeme potvrdiť. Faktom však je, že to bol deň kedy sa obvykle chodievalo do lesa pre vianočný stromček dávno predtým vyhladený. Dodnes však z toho pravdepodobne zostalo iba nárečové pomenovanie vianočného stromčeka – po-

lažnicka a pomenovanie vinšovníka, koledníka – polážnik, polážnikce.

Sprievodným znakom adventu v Skalitom bývali roráty, obľúbená katolícka adventná ranná omša, v minulosti v latinčine. Dnes pre niektorých úplne neznáme slovo. Názov pochádza z latinskej adventnej piesne zo 16. storočia „Rorate coeli de super ...“, Roste, nebesá, z výsosti, – oblak, prš Spravodlivého; – otvor sa, zem, z vnútornosti, – Spasiteľ a dajže nášho.....

Roráty boli každý deň adventu okrem nedele a prikázaneho sviatku Nepoškvrneného počatia Panny Márie 8. decembra. Na roráty sa chodievalo za každého zimného počasia. Čas za svitanie bol zvolený tak, že počas omše pribúdalo denné svetlo v kostole čo symbolizovalo príchod Mesiáša.

V 50. rokoch 20. storočia, keď komunistický režim postihoval ľudí za katolícke vieroveryznanie zúčastňovali sa nábožensky založené učiteľky v Skalitom na rorátoch tak, že počas omše boli, so súhlasom farára, v sakristii. Prichádzali tam po začiatku omše, keď kňaz už bol pri oltári a odchádzali krátko pred skončením omše, aby sa vyhli sľedivým očiam prerozmenných ľudí.

Symbolom adventu bola príprava na príchod Mesiáša na tento svet a to predovšetkým v oblasti duchovnej, ktorá spočívala v pôste a v modlitbách na rozdiel od dneška. K príprave na Vianoce patrilo aj upratovanie a skrášľovanie príbytkov. Dodržiavali sa aj určité nepísané pravidla, ktoré mali pôvod možno už v dávnoteke. Napr. vracali sa požičané veci, splácali sa dlhy, ap. Cez sviatky sa nevykonávali nijaké práce. Ženy nepriadli, nešili, netkali ani neplietli a muži ani nerúbali drevo. To museli nachystať vopred, pred sviatkami na niekoľko dní, tak ako aj dobytok sa musel opatríť, vopred na celé sviatky, napr. nanosiť preň vodu. Gazdiné dbali, napr. aj na to, aby cez vianočné sviatky neviseli šaty na klincí, čo by mohlo privodiť nešťastie.

Po dlhom advente tu bol konečne Štedrý deň – Vil'ija. Počas toho dňa sa dodržiavali obyčaje, obrady zdedené po predkoch, ktoré mali rodine zabezpečiť zdravie a šťastie do budúceho roka. Platila tu obyčaj, že čo a ako sa urobilo na Štedrý deň, tak to potom bolo počas celého roka. Gazdiné vstávali veľmi zavčasu a začali piecť chlieb, aby bol do rána hotový a potom pripravovali jedlá vybrané a podávané podľa dávneho rituálu. Treba pripomenúť, že v minulosti sa Vianoce pripravovali iba z toho čo sa dopestovalo a dorobilo v gazdovstve. Nakupovali sa iba veci, ktoré sa takto získať nedali, napr. petrolej, cukor sol', koreniny ap.

Keď deti ráno na Vil'iju vstali matka im dala do ruky peniaz a prikázala sa im umyť s peniazom v dlani. Verilo sa, že deti budú mať peknú hladkú tvár.

Hovorievalo sa tiež, že by ženy na Vil'iju nemali chodiť po susedoch, ale myslím si však, že na to ani nemali čas.

Typický obrázok obce v zime. Bohatá snehová nádielka v roku 1955.

1 Rozlišujeme medzi pojmom obyčaj a zvyk. Obyčaj (v nárečí obecaj) je činnosť, postup podľa nepísaného pravidla, podľa tradície. Zvyk (v nárečí zvyk) je rutinná realizácia nejakej činnosti.

V minulosti sa v katolíckych rodinách v Skalitom držal pôst už počas adventu, keď sa jedlo viac strukovín, kašovitých jedál a menej mäsa, a na Štedrý deň tento pôst vyvrcholil. Naši predkovia s tým však žiadny problém nemali, veď celý život sa stravovali jednoducho a jedávali veľmi striedmo.

Cez Vianoce sa mäso sa jedávalo až na prvý vianočný sviatok.

Pred večerou gazda, príp. aj s gazdinou ešte obišli dvor, maštal', chlievy a tieto priestory pokropili svätenou vodou – na štyri svetové strany. To malo zabrániť prístupu zlým duchom a bosorkám a ich čarám.

Gazdiná prestrela na stôl sa doma tkaný obrus obvykle vyšívany nitkami červenej farby, lebo sa verilo, že to ochraňuje pred nečistými silami. Na obrus a dávalo troška obilia čo symbolizovalo vďaka za úrodu i prosbu o dobrú úrodu na budúci rok. Pod obrus sa dalo zopár drobných mincí, aby sa peniaze v rodine držali celý budúci rok. V dávnejšej minulosti sa pod štedrovečerný stôl pokladala sekera, aby členovia rodiny mali pevné zdravie. Okolo nôh stola sa ovínila reťaz, aby rodina aj budúci rok držala pospolu a na ňu si všetci pri večeri položili nohy. Neskôr sa z tohto vzniklo používanie kruhového obrusu na stôl, ktorého sa každý dotýkal. Na stole nechýbali jablká, orechy, obľátky, chlieb, sviečka a krížik. Postavila sa tam aj fľaša doma pripraveného hriateho podľa vlastnej receptúry. To sa v nárečí nazývalo varónka.. V Skalitom sa pripravovalo s kvitu – liehu obvykle prepašovaného z Poľska alebo Sliezska.

Táto tradícia sa zachovala dodnes a úspešne sa v nej pokračuje. Vari iba kvit sa už nepašuje.

Štedrá večera sa začínala modlitbou. Potom urobil otec alebo matka členom rodiny krížik na čelo, dospeli si pripili a všetci zjedli obľátku s medom

Od štedrovečerného stola nik nevstával iba gazdiná, alebo ten, kto obsluhoval členov rodiny. Na stole sa pripravil tanier pre neprítomných členov rodiny, alebo pre mŕtvych predkov.

V minulosti sa jedlo z jednej misy drevenými lyžicami. Na stole počas večere nemal byť nôž ani vidlička.

Chlieb sa odlamoval, lebo aj Kristus pri poslednej večeri chlieb lámal.

Štedrá večera pozostávala z viacerých chodov nie však v dnešnom slova zmysle. Magické účinky sa pripisovali nielen jednotlivým jedlám, ale aj počtu chodov – spravila sa ich podávalo sedem i viac. Patrílo sa zjesť z každého jedla iba niekoľko hltov. Počet jedál symbolizoval hojnosť a ich striedme ujednanie zasa symbolizovalo pôst, ktorý stále ešte trval.

V minulosti v Skalitom štedrú večeru tvorili obvykle v poradí tieto jedlá: obľátky s medom; hriate – varónka; bezmäsitá kapustnica so sušenými hríbmami; polievky, hrachová, fazuľová, šošovicová, hríbová, zo

sušených sliviek; kaše, z raže – (v nárečí póncki), do sa dal omastok z masla, kukuričná – polenta (v nárečí pul'ynta, ktorú do obce priniesli talianski kamenári pracujúci na stavbe železnice; krupicová (v nárečí gryskova) pre deti, ktorú volali aj Ježiškova kaša; rezance s makom; halušky s kapustou; koláče, záviný – orechovník, makovník, tvarohovník. Pstruhy a iné druhy rýb sa konzumovali iba výnimočne, najčastejšie v rodinách učiteľov, žandárov, železničiarov, notárov. Vyprázaný kapor so zemiakovým šalátom sa stal súčasťou štedrovečernej večere, až v druhej polovici 50. rokov 20. storočia.

Po celé sviatky bol na stole položený mriežkový koláč s doma vyrobeným lekvárom, ktorým sa ponúkali návštevy a koledníci.

Ako vidieť, naši predkovia aj na veľké sviatky jedávali zvyčajne len to, čo sa doma urodilo. Jedlá boli jednoduché, skromné, a predsa sa Vianoce pokladali za najkrajšie sviatky. Aj vďaka tomu, že v rodinách sa precitovala hlboká duchovná hodnota Vianoc ako sviatkov narodenia Vykupiteľa. Navyše tú radosť, ktorá na Vianoce zavládla, prežívala rodina spolu. Večera sa zakončila modlitbou a len potom sa mohlo vstať od stola. Omrvinky zo štedrej večere sa starostlivo pozbierali, pridávali sa do osiva.

Hoci Štedrý deň má v nárečí jednoduché pomenovanie, v niektorých chodoch na Slovensku a literatúre dostal nádherné poetické pomenovanie Dohviezdny večer.

Sviatočná nálada polnočného času umocnená trblietajúcim sa snehom a za jasného počasia oblohou plnou hviezd, vysvietený velebný, ľudmi nabitý chrám, ktorí spievali nádhernú melodickú pieseň Tichá noc, svätá noc, ktorá sa rozliehala potmenenou dedinou a celou dolinou, vytvorili neopakovateľný zážitok, ktorý zostal v pamäti človeka po celý život.

Poetický názov Dohviezdny večer je vskutku patrícný názov.

K vianočnej náladе neodmysliteľne patrí vianočný stromček a vianočné darčeky. Už v dávnejšej minulosti si predkovia príbytky vyzdobovali vetvičkami ihličnatých stromov. Vianočné stromčeky ako ich poznáme dnes, sa k nám dostali až koncom devätnásteho storočia z nemeckého prostredia. Vešali sa na strop a zdobili sa veľmi jednoducho, jablkami, orieškami, šiškami stromov, ozdôbkami z dreva či slamy. Neskôr sa sklenené a iné ozdoby kupovali u podomových obchodníkov. Čokoládové a cukrovinkové ozdoby priniesli do obce železničníci z rôznych kútov monarchie, po tom ako sa postavila železnica.

Neskoršie si ľudia obľúbili väčšie stromčeky. Tie sa umiestňovali do kúta izby na stolík alebo sa osadili do ozdobne vyrezávaného kríža na podlahu. Pri návštevách vo sviatočnom vianočnom čase sa patrilo pri návšteve si pozrieť vianočný stromček hosťiteľa.

V súčasnej symbolike vianočného obdobia zaujal trvalé miesto adventný veniec. Jeho história sa začína v devätnástom storočí v Hamburgu v evanjelickom prostredí. Pôvodný veniec tvorilo koleso vozu s 24 sviečkami. Bol ozdobený zelenými vetvičkami a stuhami. Na venci boli 4 hrubšie sviece, ktoré symbolizovali štyri adventné nedele. Tenšie sviece s deťmi zapalovali vo všedný deň, hrubšie počas adventných dní.

Adventný veniec má presnú symboliku: zelené vetvičky ihličnanov predstavujú život; fialové sviece predstavujú pokánie; červená sviečka je zasvätená láske, priateľstvu.

Sviečky sa zapalujú proti smeru hodinových ručičiek. Niekde sú vence s piatou, bielou sviečkou uprostred. Tá sa zapaluje na Štedrý deň a symbolizuje Krista.

Aj adventný kalendár prišiel v 19. storočí z evanjelického prostredia. Pôvodný bol úplne jednoduchý, kriedou sa každý deň kreslili čiary na stenu. Robili sa pre deti, ktoré nedočkavo očakávali Vianoce. Ten prvý začínal od čísla šesť, keďže ho priniesol Mikuláš. Dnes už v obchodoch len moderné kalendáre, ktoré sa začínajú už 1. decembra.

Božie narodenie, 25. 12., moderne označované ako 1. Sviatok vianočný je sviatkom pokoja a pohody. Nesmelo sa pracovať, dokonca vraj sa ani posteľ ustieli.

Zato sviatok sv. Štefana, moderné označovaný ako 2. sviatok vianočný, 26. 12., bol dňom zábav, vinšovaní a kolied.

Silvester, 31. 12., presnejšie sviatok sv. Silvestra je v dnešnom ponímaní dňom zábavy natoľko, že ani označenie svätý (sv.) sa už neuvádza a tak mnohí ani netušia, že ide o sviatok svätca, ktorý žil v čase prenasledovania kresťanov za cisára Diokleciána. Ukrýval sa v lesoch neďaleko Ríma a odtiaľ podľa legendy pochádza aj meno, ktoré si zvolil po svojom zvolení za rímskeho biskupa. Meno Silvester pochádza z latinského slova silva, ktoré znamená les, a označuje aj obyvateľa lesa. Podľa legendy mal rímskeho cisára Konštantína Veľkého vyliečiť z lepy a pokrstiť. Od neho potom získal darom tzv. Patrimonium Petri, pozemok, na ktorom neskôr vznikol Vatikán.

Pre veriacich tento deň predstavuje koniec starého a začiatok nového. Ľudia šli do chrámu poďakovať za dary, ktorých sa im dostalo z Božej milosti a prišli prosiť o nové v nadchádzajúcom roku. V Skalitom bolo zvykom, že na záver pobožnosti kňaz oznamoval údaje o farnosti, o. i. o počte narodených, zomrelých zosobášených, a. i.

Skalitská pospolitosť sa však v advente venovala aj iným akciám. Najväčšiu popularitu v medzivojnovom období sa zaznamenali v kultúrnej oblasti. Vzniklo tu niekoľko skupín, záujmových krúžkov, činnosť ktorých významne ovplyvňovala spoločenský život v obci po dlhé roky.

Okrem speváckeho mužského zboru, ktorý založil a viedol kňaz, vznikli pri ľudov

vých školách v obci, boli v tom období tri, aj tri súbory ochotníckeho divadla. Tie viedli učitelia –správcovia škôl. Ich činnosť sa aktivovala najmä v období mimo sezónnych prác. Ku každému významnému výročí, štátnemu sviatku, ale najmä k veľkým cirkevným sviatkom pripravili divadelné vystúpenia od vtedy známych autorov.

Členmi súborov boli železničiari, financii, žandári a ich rodinní príslušníci, učitelia z troch škôl v obci a miestni občania. Divadelné predstavenia sa hrali najprv v škole v Ústredí, potom v budove bývalého konzumu, tzv. „burgu“, postavenom v r. 1922 na farskom pozemku, prestavanom na obecnú sálu, ktorá slúžila aj ako školská učebňa. Neskôr sa divadelné predstavenia konali v Starom kultúrnom dome (dnes je v jeho prízemí hasičská zbrojnica) a po roku 1931 v Dome Katolíckej charity. Na jeho mieste dnes stojí budova, v ktorej je o. i. aj pošta.

Jeden zo súborov dokonca nacvičil operetu. Pravdepodobne prvá divadelná hra v Skalitom bola „Anička Kováčovie“. Hry sa nacvičovali pod vedením farára Jozefa Randíka, neskôr aj pod vedením správcu školy v Ústredí Eugena Matiašovského.

Divadelná ochotnícka činnosť sa v obci rozbehla naplno. Do obce chodili iné ochotnícke súbory a skalitské súbory hosťovali na iných ochotníckych scénach a zúčastňovali sa aj divadelných súťaží. Na súťaži v Čadci v Palárikovom dome sa zúčastnili aj skalitskí ochotníci, ktorí sa tam predstavili hrou od Z. Nováka Bože ako? Do obce zavítali z času na čas aj iní ochotníci, napr. v r. 1937 tu vystupovali ochotníci vojenskej posádky z Čadce.

Najviac ochotníckych divadelných predstavení sa odohralo v 30. a 40. rokoch. Najaktívnejší bol súbor Sväzu katolíckej mládeže (SKM), ktorého predsedom bol Michal Kultán (1919 – 2011), neskôr predseda národného výboru v obci. Toto obdobie môžeme nazvať „zlatým vekom“ ochotníckeho divadla v Skalitom.

Do začiatku 2. svetovej vojny ochotnícke súbor uviedli okolo stosedemdesiat hier, pričom viaceré z nich niekoľkokrát reprízovali.

Obdobie veľkých cirkevných sviatkov inšpirovalo ľudí v obci aj k iným aktivitám. Jednou z nich je osvetlenie kostola najmä v zimnom období, resp. pri ranných a večerných sv. omšiach. Na osvetlenie v kostole sa, používali lucerny. Boli umiestnené na boku lavíc v objímkach a dali sa odtiaľ vyberať a premiestňovať podľa potreby, obr. 2 vpravo. Ide o zaujímavý artefakt. Je škoda, že sa nezachoval. Po dokončení Domu Katolíckej charity v roku 1931 bol do jeho priestavku umiestnený spaľovacím motorom poháňaný generátor elektrického prúdu odkiaľ bol vedený do kostola. Osvetlenie z tohto zdroja sa využívalo aj pri ochotníckych divadelných predstaveniach.

Obdobie adventu využila aj štátna správa

na sčítanie obyvateľstva. To sa v obci začalo 6. decembra 1930, t. j. v sobotu a dokumentovalo stav obyvateľstva k 1. decembru 1930. Zo zažltnutých, pokrčených, ale uhl'adne, takmer krasopisne napísaných a dôkazovo neobyčajne pôsobivých záznamov sa dozvedáme zaujímavé podrobnosti. Tak si môžeme dnes vytvoriť pomerne

Pôvodné osvetlenie kostola. Vpravo petrolejová lucerna.

dobrú predstavu o obci aj jej vtedajších obyvateľoch z obdobia keď na Slovensko doľahla celosvetová hospodárska kríza.

Z týchto záznamov zisťujeme, že v tom čase bola v Skalitom celkom pestrá spoločnosť z hľadiska národnostného, profesijného, religiózneho i z hľadiska pôvodného bydliska. Boli tu, okrem domácej početnej väčšiny, učitelia, krčmári, obchodníci, žandári, colníci a príslušníci finančnej stráže, železniční zamestnanci, remeselníci úradníci, ap.

V obci bolo vtedy celkom 242 domov, z toho bolo 235 obývaných. Žilo tu 2818 obyvateľov.

Doba vianočná sa končila dňom Troch kráľov (6.12). V tento deň chodili chlapci, prezlečení za troch kráľov, koledovať po domoch a boli obdarováni koláčmi, peniazmi.

Poverové predstavy o období Vianoc postupne zanikli a rozsah obyčajov sa zužil. Do súčasnosti však pretrvávajú ako zábavný prvok ozvlášťujúci sviatočnú atmosféru, výzdoba domu, úprava stola, obdarovávanie, spievanie kolied, vianočné jedlá, ap.

Doba vianočná sa končí definitívne dňom sviatkom Troch kráľov, 6.januára. V tento deň chodili chlapci, prezlečení za troch kráľov, koledovať po domoch a boli obdarováni koláčmi, peniazmi.

Aj na tento sviatok sa chodilo v Skalitom vinšovať k novému roku. Texty vinšov boli

neuveriteľne pestrou prehliadkou ľudovej tvorivosti Skalitčanov. Plejádou pestrých želaní, zvukomalebných veršov s írečnými výrazmi, ktoré už pomaly upadali do zabudnutia. Často boli sprevádzané aj vtipnými gestami, ale aj ironickými slovnými vsuvkami. Boli to prejavy nádhery ľudovej slovesnosti, ktorá bola, spolu s ostatnými nárečiami, studnicou pestrosti slovenského jazyka.

Nedá mi, aby som túto spomienku na život Skalitčanov vo vianočnom čase v skratke neskončil jedným z desiatok takýchto vinšov na nový rok pre všetkých mojich rodákov.

*Do Bóg ščynšče na ščynše
na tynto tu nový rok
vinsujem vóm zdrovjo ščynščo caly rok
hojnošči pil'nošči pelnyj okvitnošči
v kumoře stodole v pivniči vsyckjeho došči.
Na statecku pozegnaňe
na džecuskach počesyňe.
Zeby šče mjel'i tel'o čel'ickóv kjel'o v leše jedl'ickóv
zeby šče mjel'i tel'o byckóv kjel'o v leše buckóv
zeby šče mjel'i tel'o džeci jako na polu šmeči
zeby vasa džyvka mjala tel'o frajeróv
kjel'o moče v kredencu taňorkóv
zeby vasy syn mjol tel'o frajerkóv
kjel'o moče na pólce gorneckóv
zeby šče mjel'i tel'o ovjeckóv
kjelo je na polu mrovjeckóv.
Aby vóm zboze tak sulo
jakoby šnegu nakuřilo
aby šče mjeli takje zómňocki
jako mo gazda pjínšči
aby šče mjel'i tel'o kuróv
jako na ostrevkach zymbóv
aby šče mjel'i tel'o šviňi
zeby še do chl'ya nežymjnsčily
aby vóm krový dobre dojily
a kurki veľ'ke vajca znosaly
aby še vóm dobre vodžilo caly rok
a v chalupje še nenajavil urok
aby šče byl'i zdroví a vješol'i
jako v nebi andžol'i
aby šče na žymji uzyl'i bogactvo
a po šmerči nebeské króľevstvo.
Pochval'ën Pan Ježiš Krystus.*

Na spracovanie článku boli využité texty z monografie Skality obec pod Trojakom. V nej sú uvedené aj citácie zdrojov i poznatky z vlastného bádania a z bádania v archívoch, ako aj údaje a informácie z verejne dostupných internetových stránok.

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Pavol Laš, Ing., CSc., člen Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti, člen Slovenskej asociácie novinarov

Materská škola Skalité – Ústredie

V školskom roku 2021/2022 nastúpilo do MŠ 89 detí. V prevádzke máme štyri triedy, v ktorých vyučuje osem kvalifikovaných pani učiteliek. V materskej škole a školskej jedálni pracuje aj dvanásť nepedagogických zamestnancov, z ktorých traja sú prijatí na čiastočný pracovný úväzok.

Cez letné prázdniny prebehla v MŠ rekonštrukcia sociálnych zariadení v dvoch triedach. Za nami sú takmer štyri mesiace náročnej práce. Snažili sme sa, aby deti v našej MŠ prežívali radosť a pri výchovno-vzdelávacích činnostiach zažili úspech. Nikdy sme nešetrili pochvalou, povzbudením a vhodnou motiváciou. Na zreteli sme vždy mali individualitu každého dieťaťa. Všetkým deťom sme umožňovali rozvíjať ich schopnosti, zručnosti a vedomosti.

Zároveň sme dbali na bezpečnosť prostredia pre deti, rodičov aj zamestnancov MŠ. Okrem hygienických a dezinfekčných prostriedkov, ako aj rúšok a respirátorov, ktoré sme zabezpečili pre MŠ, sme začali používať vo všetkých štyroch triedach uzavreté germicídne žiariče, ktorých prevádzku schválil RÚVZ Čadca. Sú určené na čistenie vzduchu v uzavretých priestoroch, využívajú zdroj UV žiarenia bez tvorby ozónu, preto sa môžu využívať aj v prítomnosti ľudí. Obec Skalité do našej MŠ zabezpečila ďalšie dve čističky vzduchu, ktoré budú slúžiť na čistenie a ionizáciu kontaminovaného vzduchu, spolu s obecným zastupiteľstvom sú nápomocní pri riešení rôznych vzniknutých problémov. Tieto čističky budú umiestnené v školskej jedálni a v jedálničke pre 4. triedu – Motýliky.

Už sme sa zapojili aj do niekoľkých výtvarných súťaží, v ktorých deti získali popredné umiestnenia. V 17. ročníku medzinárodnej výtvarnej súťaže Via-

nočná pohľadnica bola ocenená Barborka Šnircová s čarovným dielkom s názvom Snehuliaci pod vedením pani riaditeľky Marty Koričárovej. Krajská hviezdáreň v Žiline a Hviezdárna Valašské Meziříčí p. o. vyhlásili medzinárodnú výtvarnú súťaž Rozprávkové nebo 2021, medzi najkrajšie dielka boli vybrané práce aj z našej materskej školy od Karolíny Purkovej dielko ET pod vedením pani učiteľky Stanislavy Serafinovej a dielko Čarovná obloha od Matúška Krčmárika pod vedením pani riaditeľky Marty Koričárovej. Deti sa tešili z diplomov. MŠVVaŠ SR každoročne vyhlasuje celoslovenskú súťaž vo výtvarnej tvorbe detí predškolského veku s mestom Trstená pod názvom Pramienok. Na druhom mieste sa spoločne umiestnili Matúško Krčmárik s dielkom Hríby a Benjamínko Časnocha s dielkom Muchotrávky. 6. decembra do MŠ zavítal Mikuláš s anjeli. Deti im spoločne s pani

učiteľkami zarecitovali a zaspievali. Mikuláš ich obdaroval balíčkami plnými dobrot. Mikulášske balíčky pre deti darovala obec Skalité. Materská škola pre svoje deti tiež zabezpečila darčeky a uhradila ich z financií z posledných Vianočných trhov. Mikuláš nezabudol ani na pedagogických a nepedagogických zamestnancov v našej MŠ a potešil ich sladkosťami. Spolu s anjelikom obdaroval aj pracovníkov z MOMky za ich obetavú prácu. Poďakovanie patrí všetkým zamestnancom MŠ a ŠJ a rodičom našich detí. Vážime si všetkých, ktorí nám pomohli aj tým, že materskej škole darovali hygienické, dezinfekčné prostriedky, výtvarný a pracovný materiál. ĎAKUJEME.

Želáme Vám z úprinného srdca príjemné prežitie vianočných sviatkov v kruhu najbližších a šťastný nový rok 2022.

Marta Koričárová a Soňa Gelačáková

Základná škola Skalité – Kudlov

**„Prekážky sú to čo vidíš, keď sa presta-
neš pozeráť na svoj cieľ.“ Brian Tracy**

Prechádzame náročným časom... Zdo-
lávame mnohé prekážky súvisiace
s touto dobou. A hoci sú to pre nás aj
prekážky, stále pozeráme na svoj cieľ
a cieľom školy je byť nápomocná pri vý-
chove, byť tou, ktorá prináša vedomosti,
budujú zručnosti a návyky. Aj teraz pred
Vianocami vyučujeme prezenčne aj on-
line a popri vzdelávaní venujeme čas aj
aktivitám, ktoré sprístupňujú deťom svet
okolo nás zážitkovou formou: S pápežom
Františkom po Slovensku * Biela pastelka
* Veselá a smutná planéta * Mliečny deň
* Besedy so psychologičkou * Október -

mesiac úcty k starším * Testovanie žiakov
1. a 3. ročníka * Október s Máriou * Geo-
grafický workshop * Najkrajší triedny ad-
ventný veniec * Naša Európa *
Vyhodnotenie súťaže iBOBOR * Záložka
do knihy spája školy * Olympiáda anglic-
kého jazyka - školské kolo * Technická
olympiáda - okresné kolo * Vševedko *
Anjelik pre radosť * Štedrejšie Vianoce

**Koncom septembra 2021 sa v budove
školy začali rekonštrukčné práce súvi-
siace s opravou elektrických rozvodov,
osvetlenia v odborných učebniach na
najvyššom poschodí našej školy, záro-
veň sa inštaloval nový nábytok so špe-**

**ciálne upravenými stolmi a prevzalo
veľa zaujímavých didaktických pomô-
cok.** Realizáciu sa podarilo uskutočniť
po 4 rokoch od podania projektu Moder-
nizácia odborných prírodovedných
učební v rámci Integrovaného operač-
ného programu v celkovej sume 118 807
eur za výraznej finančnej podpory Obce
Skalité a aktívnej spolupráce zriaďova-
teľa v oblasti prípravy a realizácie pro-
jektu p. starostovi obce PaedDr. Jozefovi
Cechovi a Ing. Petrovi Ivankovi, pred-
nostovi obce. Ďakujeme tiež učiteľom
odborných predmetov pri návrhoch, prí-
prave a preberaní didaktických pomô-
cok – Mgr. Tomicovej a Mgr. Kotyroví.

**V budove školy momentálne prebie-
hajú aj rekonštrukčné práce súvisiace
s opravou elektrických rozvodov, osvet-
lenia v učebniach na prízemí vrátane
šatní a dielni.** Naše podmienky sú do-
časne obmedzené, preto ďakujeme všet-
kým zainteresovaným za pochopenie.
Výsledkom však vyriešime časť problé-
mov súvisiacich s havarijným stavom
elektroinštalácie v škole. Ďakujeme zria-
ďovateľovi školy za riešenie situácie
v škole, ale aj zamestnancom firmy, rea-
lizujúcej práce za ústretovosť pri riešení
požiadaviek, zodpovednosť a profesio-
nálny prístup.

Inkluzívny tím na škole

Narastajúci počet žiakov s poruchami
učenia a správania, aktivity a pozornosti,
poruchami autistického spektra a cho-
rých prípadne zdravotne oslabených,
znamená zmeny pre všetkých zúčastne-
ných vo výchovno-vzdelávacom procese.
Každá škola by mala byť otvorená všet-
kým deťom a pripravená na to, aby im
umožnila naplniť ich základné právo na
kvalitné vzdelanie bez rozdielov.

V školskom roku 2021/2022 sa naša
škola pod vedením p. riaditeľky Mgr. Lu-
bice Serafinovej zapojila do projektu
„Pomáhajúce profesie v edukácii detí a
žiakov II“. Projekt je zameraný na vytvá-
ranie vhodných podmienok pre vzdelá-
vanie nielen žiakov s individuálnymi

výchovno-vzdelávacími potrebami, ale
skvalitňuje vzdelávanie aj ostatných žia-
kov školy. Inkluzívny tím okrem aktivít
zameraných na zlepšenie školskej úspeš-
nosti žiakov spolupracuje s vedením
školy, učiteľmi, rodičmi a centrami pe-
dagogicko-psychologického poradenstva
a prevencie. Na škole pracuje v zložení:
školský psychológ - Mg. Janka Časno-
chová, školský špeciálny pedagóg - Mgr.
Katarína Ferjancová a asistentky učiteľa
- Mgr. Mária Majchráková, Bc. Anna Ho-
reličanová, p. Žaneta Kotschyová.
Pri práci so žiakmi využíva prezenta-

cie, pracovné listy, preventívne a tera-
peutické aktivity, špeciálne hry a cviče-
nia, špeciálne pomôcky a edukačné
počítačové programy. Dôležitou súčas-
ťou práce inkluzívneho tímu je rozhovor
so žiakom, ktorý je zameraný na posilne-
nie sebadôvery, stimulovanie k aktivite
a snahe, zároveň motivácia do ďalšej
práce. Rovnako potrebná je spolupráca
s rodičmi žiaka, ktorá je zameraná na
poskytnutie prípadu výmenu informácií
a hľadanie čo najúčinnejších riešení pri
rôznych problémoch. Členovia tímu sa
neustále vzdelávajú štúdiom odbornej li-
teratúry, zúčastňujú sa školení, webiná-
rov, ktoré napomáhajú k efektívnemu
využívaniu postupov, metód, foriem pri
práci so žiakmi s rôznymi individuál-
nymi potrebami. V prípade akýchkoľvek
ťažkostí, ktoré súvisia s vyučovacím pro-
cesom Vášho dieťaťa nás môžete kontak-
tovať prostredníctvom webovej stránky
školy (Edupage), telefonicky alebo do-
hodnúť si osobné stretnutie. Budeme sa
snažiť nájsť vhodné riešenia, ktoré budú
 viesť k Vašej spokojnosti a hlavne po-
môžu dieťaťu v jeho napredovaní.
Za inkluzívny tím Mgr. Ferjancová

**Prajeme nám všetkým pokojný, tvorivý
a šťastný rok 2022 naplnený ľudským
dobrom a zdravím.**

Mgr. Ľubica Serafinová,
riaditeľka školy

Materská škola Skalité – Kudlov

Školský rok v Materskej škole beží
v plnom prúde. Veľmi sme dúfali, že epi-
demiologická situácia sa po lete zlepší
a opatrenia nás nebudú obmedzovať
v našich aktivitách, no musíme stále
dbieť na dezinfikovanie a umývanie rúk,
návštevníci a zamestnanci školy si aj na-
ďalej musia prekryvať dýchacie cesty rú-
škami, či respirátormi, pokiaľ možno
dodržiavať rozstupy, nepremiešavať sa.

Chodíme von, vetráme triedy, zapí-
name čističky vzduchu. Zapožičal nám
ich pán starosta, za čo mu v mene deť-
ďakujeme. Aby bol život v materskej
škole pestrý a zaujímavý, začali s realizo-
vaním naplánovaných aktivít, ktorými
doplníme výchovno-vzdelávací program
našej MŠ. V týždni „zdravej výživy“ sme
ochutnávali a poznávali jedlo, ukázali
sme deťom ako sa dá relaxovať pri
hudbe, masáži, v prírode. Vybrali sme sa
do blízkeho lesa, učili sa poznávať
stromy, zvieratá, ktoré by sme mohli
v lese stretnúť, zbaliť plecniak s potreb-
nými vecami na turistiku, vytvoriť oh-
niisko z kameňov a dreva. Naše deti sa
veľmi rady hrajú v záhrade materskej

**Veselé Vianoce a šťastný nový rok vám praje vedenie a pracovníci
Súkromnej základnej umeleckej školy**

Základná škola sv. Andreja Svorada a Benedikta

Otvorili sme nový školský rok a ani sme sa nenazdali, už prežívame vianočné obdobie a nový rok. Za toto obdobie okrem vyučovania a doučovania, sa nám podarilo pre žiakov pripraviť veľa zaujímavých aktivít, aby sme eliminovali absenciu sociálnych vzťahov, ktoré spôsobilo zatváranie škôl z dôvodu pandémie. Uvedomujeme si, že distančné vzdelávanie nemôže plnohodnotne nahradiť bežný spôsob vyučovania a časť žiakov si potrebovala docvičiť a utvrdiť učivo počas vyučovania aj po vyučovaní. Pomáhali im pri tom aj 5 asistentiek a špeciálna pedagogička. Rovnako v tomto školskom roku žiaci môžu využiť aj službu psychologičky.

Vianoce nám priam ponúkajú čas na prehodenie svojich hodnôt, snahu niečo zmeniť vo svojom živote a stať sa o krôčik lepšími. Myslieť aj na ľudí, ktorí sú na pokraji záujmu konzumnej spoločnosti. Ľudskosť a ďalšie hodnoty, sme sa snažili nechať vyklíčiť aj u našich žiakov prostredníctvom týchto aktivít: Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok (vianočné darčeky pre starších a chorých spoluobčanov), okuliare pre Afriku (zbierka použiteľných dioptrických okuliarov), Deň vďačnosti (písanie listov), Úsmev – rozdávať radosť, Tretiaci dôchodcom, Misijná čokoládka (pre Afriku), Sviečka za nenarodené deti, Adventný kalendár s námetmi na zmenu pre žiakov, Súťaž o najkrajší ruženec – žiaci (aj rodičia) každoročne prezentujú neuveriteľnú tvorivosť a rôznorodosť materiálov pri výrobe ruženca, Milión detí sa modlí ruženec, Patróni našej školy, triedy (výtvarná súťaž), Mikuláš – pre žiakov 2. stupňa prišiel trochu predčasne, lebo sa opäť čiastočne zatvorili brány škôl (pripravili naši deviataci s triednou pani učiteľkou).

Okrem týchto aktivít žiaci mali mož-

nosť si aktívnejšie precvičiť aj „mozgové závity“ vo vedomostných súťažiach, zatiaľ prevažne v školských kolách – v olympiáde z anglického jazyka, z geografie, vo wocabee šampionáte (7.A 6. miesto v okresnom kole), 2 žiačky získali poďakovanie a diplom za účasť v medzinárodnej výtvarnej súťaži Malwettbewerb nadácie SOZIALWERK DER ACKERMANN – GEMEINDE so sídlom v Mníchove.

Vyučovanie sme kombinovali aj so zábavnejšími aktivitami so zameraním na zdravie, šport, praktické cvičenia: Veselý deň zdravia, Deň potravín, Zdravý úsmev, Zaujímavosť na chémii, Záložka do knihy spája školy – cieľom je nadchnúť žiakov pre čítanie a spolupracovať s pridelenou partnerskou školou, návšteva Jump arény v Bratislave, stihli sme aj plavecký výcvik na začiatku septembra (opakovane preložený kvôli pandémie). Pravidelne sa zapájame do medzinárodného projektu Erasmus +.

Aktuálne pracujeme na projekte BE MY GUIDE, ktorého nosnou témou je kultúrne dedičstvo. Na začiatku októbra sme realizovali prvú návštevu partnerskej školy na ostrove Lesbos v Grécku. Vďaka projektu Erasmus + každoročne na škole pracuje aj zahraničný dobrovoľ-

ník. V tomto roku je to Tamar Julakidze z Gruzínska.

Krúžok Média a komunikácia pracuje na virtuálnom výmennom programe organizácie UNITED PLANET so sídlom v Bostone, USA. Program propaguje toleranciu a porozumenie medzi národmi, učí žiakov kriticky myslieť, prezentovať a obhajovať svoje názory.

V našej skupine spolupracujeme so školami z USA, Jordánska, Fínska, Tanzánie a Českej republiky. Propagujeme slovenskú kultúru a tradície v živých stretnutiach i v programovom online priestore. Žiaci sa stávajú moderátormi živých stretnutí, priebežne prezentujú výsledky svojej činnosti a zapájajú sa do živých diskusií. V rámci online platformy každý zo žiakov vkladá svoje vlastné príspevky na vyhlásenú tému týždňa a reaguje na príspevky žiakov partnerských škôl. Každá krajina si zvolila vlastnú tému na aktívne štúdium. My sme pozornosť upriamili na nášho národného hrdinu Jánošíka. Žiaci si preštudovali jeho reálny život, navštívili jeho rodisko Terchovú. Skúmali, ako a prečo sa Jánošík stal legendou. Vytvorili dramatizáciu Jánošíkovej legendy v anglickom jazyku a množstvo produktov ako plagáty, videá, online hry, kvízy...

Žiakom, ktorí budú mať v závere modulu splnené všetky výzvy programu, organizácia UNITED PLANET ocení Certifikátom globálneho občianstva. V obidvoch projektoch majú žiaci neoceniteľnú možnosť používať anglický jazyk v reálnych situáciách.

Našou snahou je všestranne rozvíjať žiakov, aby boli pripravení pre budúcnosť a dokázali zvládnuť náročnejšie životné situácie a rozhodnutia, ktoré ich čakajú. Aby videli smer, kam sa majú obrátiť pri hľadaní dôležitých riešení a pravdy.

„A hľa hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi, až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa.“ (Mt 2,9)

Želáme Vám pokojné a milostiplné prežitie sviatkov narodenia nášho Spasiteľa a pre všetky dni budúceho roka odhodlanie kráčať za hviezdou, ktorá ohlásila Jeho narodenie.

Želajú zamestnanci a žiaci ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta

Mgr. Edita Špilová

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

o kompostovaní biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu z domácnosti a zo záhrad pomocou vlastného kompostovacieho zásobníka

Meno a priezvisko:

Dátum narodenia:

Adresa: Skalité č. p.

Telefón/mail:

Správnu odpoveď zaškrtnite

Vlastník rodinného domu/bytu

☐

Nájomca rodinného domu/bytu

☐

Obyvateľ rodinného domu/bytu

☐

Počet členov v domácnosti:

☐

** vypíšte

** vypíšte

Čestne prehlasujem,

- ✓ že mám v priestoroch svojej záhrady/pozemku kompostovací zásobník v objeme litrov, v ktorom vykonávam kompostovanie všetkého biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu vznikajúceho v našej domácnosti a v záhrade. Kompostovací zásobník sa nachádza nad zemou, má dostatočný prísun vzduchu a umožňuje ľahkú manipuláciu s kompostovaným materiálom. Odpad po spracovaní využívam ako druhotné hnojivo na svoje pozemky.
- ✓ Zároveň prehlasujem, že o tomto čestnom prehlásení budem informovať všetkých, ktorí žijú so mnou v spoločnej domácnosti a poučím ich o zákonných povinnostiach o nakladaní s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom a jeho využití v našej domácnosti.

Beriem na vedomie,

- ✓ že je zakázané ukladať biologicky rozložiteľné odpady do zberných nádob na komunálny odpad a na iné miesta než na to určené za účelom skládkovania, alebo biologicky rozložiteľný odpad spaľovať.

Som si vedomý/á

- ✓ Skutočnosti, že správca dane a poplatkov má v zmysle zákona oprávnenie vykonávať miestne zisťovanie za účelom preverenia a zistenia skutočností potrebných na svoje účely.
- ✓ Zodpovednosti za porušenie povinnosti pri nakladaní s biologicky rozložiteľným odpadom a skutočnosti, že porušením zákona o odpadoch sa dopúšťam priestupku (§ 115 zákona 79/2015 Z.z. zákona o odpadoch), pričom výška pokuty pre fyzickú osobu je stanovená do výšky 1 500 €.

Svojím podpisom potvrdzujem, že uvedené údaje sú správne a zároveň dávam súhlas na spracovanie mojich osobných údajov v zmysle zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/679 v informačnom systéme Obce Skalité za účelom dokladovania preukázania spôsobu nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi.

Toto čestné prehlásenie má platnosť na dobu neurčitú. V prípade zmeny údajov vzniká povinnosť ho aktualizovať do 30 dní.

Som si vedomý/á následkov plynúcich z nepravdivých údajov uvedených v čestnom prehlásení.

V Skalitom :

.....

Podpis prehlasujúceho

Informácia k čestnému vyhláseniu o kompostovaní biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností

Vážení občania

Do Vašich domácností bude prostredníctvom Spravodaja obce Skalité č. 4/2021 doručené čestné vyhlásenie o kompostovaní biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu vznikajúceho vo Vašej domácnosti. Toto čestné vyhlásenie je potrebné VYPLNIŤ a PODPÍSAŤ zástupcom každej domácnosti – vlastníkom rodinného domu (bytu), prípadne nájomcom alebo obyvateľom rodinného domu alebo bytu, ak vlastník v rodinnom dome (byte) nebyva odovzdať ho osobne na Obecný úrad v Skalité do kancelárie referátu daní a poplatkov, alebo vhodiť do schránky nachádzajúcej sa pri dverách obecného úradu do 31. 1. 2022.

V čestnom vyhlásení potvrdíte, že biologicky rozložiteľný kuchynský odpad vyprodukovaný vo Vašej domácnosti nevyhadzujete do zberných nádob na zmesový komunálny odpad, ale takýto odpad viete zhodnotiť v domácnosti.

Ustanovenia zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ukladajú obci okrem iných povinností aj povinnosť zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu.

Povinnosť zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu komunálneho odpadu pre biologicky rozložiteľný kuchynský odpad sa nevzťahuje na tú časť obce, ktorá preukáže, že 100% domácností kompostuje vlastný odpad vo svojich domáciach kompostoviskách.

Náklady na zavedenie zberu a likvidáciu biologicky rozložiteľného odpadu sú finančne veľmi náročné, a tieto náklady by sme museli premietnuť do miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad. Naopak domáce kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu pokladáme v podmienkach obce Skalité za prirodzené a mnohí z Vás kompostovanie uplatňujú v praxi už viacej rokov.

Čestné vyhlásenia budú evidované na Obecnom úrade a budú slúžiť na preukázanie splnenia povinností obce vyplývajúcich so zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, že v obci kompostuje vlastný biologicky rozložiteľný odpad 100% domácností. Bližšie informácie Vám poskytneme v úradných dňoch na telefónnom čísle 041/4376221, 0917 873 506 Mgr. Anna Časnochová alebo na telefónnom čísle 041/4254615 Bc. Eva Klušáková.

Ďakujeme za súčinnosť a veríme, že spoločným úsilím pomôžeme sebe aj životnému prostrediu.

